

"Amerikanski Slovenec" DELA ŽE 52 LET ZA SVOJ NAROD AMERIKI

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI I N URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

STEV. (NO.) 137

CHICAGO, ILL., PETEK, 17. SEPTEBRA — FRIDAY, SEPTEMBER 17, 1943

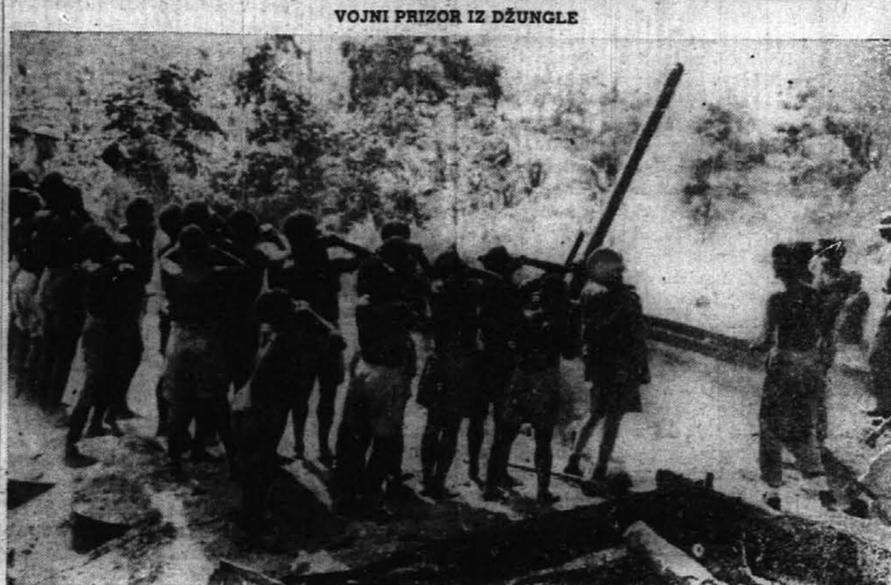
LETNIK (VOL.) LII.

Amerikanci vstrajajo v Salernu

PO ŠEST IN POL DNEVNIH BOJIH POLOŽAJ BOLJŠI

Glavni zavezniški stan, Afrika. — Tekom zadnjih šest dni se je bila na obrežjih zaliva pri Salernu ena najhujših pa tudi ena najvažnejših bitk med četami ameriške pete armade in nemškimi silami. Invazija na tem kraju nikakor ni bila lahka, pač pa povezana z največjimi težkočami, ki si jih more misliti. Obrežje južno od mesta Salerno dolgi do Agropoli, kar je kakih 70 milj, leži v nižavi ob morju. V notranjost pa gre v trikot. Toda to nižavo ni mogoče invadirati in zavzeti če se ne kontrolira mesta Salerno in na jugu mesta Agropoli, ker od tu tečejo prometne zveze. Strategičnega pomena torej je, da mesto Salerno je treba vzeti najprvo, da se dobi v roke prometne zveze, pa tudi pota, ki vodijo v notranjost italijanske celine. Mesto Salerno pa leži pod vnožjem hribov in gora, s katerih gleda proti morju vse polno sovražnih topov, ki lahko usodno bljujejo ogenj na nasprotnika, ki sili na celino. Prav to se je godilo te dni pri Salernu. Ameriške čete pete armade pod vodstvom generala Clarka so invadirale mesto in istega uspešno zasedli. Tudi dolgi v nižavi so uspeli z invazijo. Toda izpostavili so se sovražnim pozicijam v gorah. Nemci so vrgli, kakor se računa do pet svojih najboljših divizij, to je okrog 75 do 80 tisoč mož, v ugodne gorske pozicije. Razvil pod vnožjem hribov in gora, s

(Dalje na 6. strani)

Temnopoltni domačini si zatisejo ušesa, kadar začne veliki protiletalski top streljati na japonske aeroplane globoko v notranjosti džungle na Guadalcanalu. Domačini, ki jih vidimo na sliki, so pomagali obrežnim stražnikom pasiti, kdaj bi se približalo kakšno sovražno letalo.

ZAVEZNIŠKI PROBLEM Z BALKANSKIMI GERILCI

Odkar se je Italija podala, se patriotske čete v Jugoslaviji in Grčiji kar ne morejo več krotiti. Ta nestrpnost je resen problem za Zaveznike.

Problem za Zaveznike

Washington, 10. sept. — Zavezniški strategisti imajo te dni med drugimi problemi tudi naslednji zelo kočljiv problem, namreč kako preprečiti, da ne bo Balkan, "evropski sodček smodnika," prezgodaj eksplodiral. Vžigalni kos vrvice, ki je vtaknjena v ta smodnik, je bil že prižgan, ko se je podala Italija. So že prišla poročila, da so se sestali vojni odbori pri satelitskih nemških narodih. Ta poročila smatramo tukaj za zunanja znamenja razburjenja med njihovimi vladnimi krogi, in velikega nemira med njihovimi ljudstvi, ko so morali priti do spoznanja, da se borijo na strani, ki bo vojno izgubila.

Pravočasni nastop

Lahko torej pričakujemo, da se bodo prihodnji novi razvoji v Evropi najbrž pojavili pri enem ali drugem naslednjih narodov — v Rumuniji, Ogerski in Bolgariji — ali pa v dveh zavzetih državah — Jugoslaviji in Grški, ker je naravno, da se je duh upornosti zadnje dni tam silno okrepil, v veri, da se dan obračuna približuje s hitrimi koraki.

Iz vsega tega je nastal za Zaveznike težak in kočljiv problem, kako imeti nad vsemi temi silami nadzorstvo, da ne bo nikjer zavrelo, preden nastopi pravi čas. Kako Zavezniki poskušajo vse to urediti, lahko razvidimo že iz navodil, ki jih je po radiu podal Jugoslaviji in Grški general Sir Henry Maitland Wilson, zavezniški poveljnik za Srednji vzhod. Omenjama deželama je naročil: "Čakajte, kdaj vam damo znamenje za splošni upor!" Povedal jima je tudi, da ura oprostitev še ni prišla.

Treba je krotiti patriote

Cilj zavezniške strategije za Balkan je zaenkrat v tem, kako zadržati gerilce in sile revolucije, da ne bodo potratili svojih moči, preden bosta vojski Anglije in Zedinjenih držav pripravljene, dati jim pomoč.

Zaenkrat je še problematično spravljati čete na Balkan v zadosti velikem številu, in dokler tega ne bo mogoče, je najboljša za gerilce, da čakajo, drugače bodo samo poslabšali položaj zase in za zavezniško vojsko.

Nemci vpoklicali slovenske fante

Chicago, Ill. — Uredništvo našega lista je dobilo v roke pismo nekega slovenskega fanta, ki je bil kot nemški vojak ujet v Tuniziji in se zdaj nahaja v nekem ujetniškem taborišču v Ameriki. Fant je doma iz Stajerskega. Podrobnosti ne smemo priobčiti, vidi se pa, da so Nemci pobrali tudi slovenske fante in jih vtaknili v svojo vojsko.

London, 9. septembra (ONA) — Hrvaški politični predstavnik je danes izjavil tukaj, da okupacija Dalmacije hrvaškemu kvizlingu Paveliču ne bo prinesla simpatij v narodu — "obsojen je, da izgine kot je izginil njegov bivši mojster Mussolini!"

Poročilo iz Hrvaške

Juraj Krnjevič, predstavnik hrvaške kmečke stranke in do pred kratkim tudi podpredsednik jugoslovanske vlade v izgnanstvu, je dejal:

"Kar Pavelič danes počenja na jadranski obali, so le čini obupanca, ki dobre ve, kaj ga čaka."

"Hrvaški narod se raduje radi padca imperialistične Italije in se pripravlja na odločilni trenotek, katerega je pričakoval, odkar je bil Rommel poražen v severni Afriki."

Pavelič je dal svoji od Nemcev kontrolirani in pokorni armadi povelje, da vpadne in zasede dalmatinsko obalo, ki se je prej nahajala pod italijansko okupacijo. Kvizlinški hrvaški vodja je v pogledu te zadeve zavzel stališče, da hrvaške čete v Dalmaciji odvzamejo Italijanom ozemlje, katerega so se bili polastili po krivem, na tatiški način.

Krnjevič je dodal: "Hrvatim vemo, da bodo po dolgih letih trpljenja in nesigurnosti pod nasilnimi režimi vendar enkrat dosegli cilj svobode. Radi tega pa so tudi pripravljene v tem zgodovinskem trenotku storiti vse, da olajšajo zavezniške naloge v sredozemskem prostoru."

Iz Slovaške

London, 4. sept. (ONA) — Čehoslovaška časniška služba poroča danes, da se je 15.000 slovaških vojakov ta teden uprlo, ko so dobili povelje, da oblečejo nemške uniforme in odidejo v Nemčijo kot proti-avionski oddelki. Do upora je prišlo v Trnavi, v centralni Slovaški. General Catlos, vrhovni poveljnik na Slovaškem, je poklical nekega taborišča v bližini SS-čete, da vstajo zadržajo. Izbruhnili so krhavi boji, v teku katerih so bili uporni razoroženi in poslani v Nemčijo. Poročilo pravi, da so izginili brez sledu.

Slovaška vlada, ki se boji javnega mnenja, odklanja odgovornost in pravi, da je general Catlos kot vojaški poveljnik posebno kriv tega incidenta.

UPANJE NA INVAZIO BALKANA IN DRUGE VESTI

Ankara, Turčija. — Nepotrjene vesti so že včeraj omenjale, da so Angleži zasedli dodekaneške otoke, ki so jih imeli do sedaj Italijani, in da so se slednji podali brez odpora. Zivahna aktivnost zavezniške mornarice ob palestinskem in sirske obrežju kaže, da se nekaj posebnega pripravlja. Deveta angleška armada, ki se nahaja tik turške meje v Siriji je pripravljena že več tednov.

Na znanje je treba vzeti še to, da so jugoslovanski partizani in gerilci zavzeli več dalmatinskih obrežnih pozicij, odkar so se Italijani brezpogojno podali. Italijani izročajo gerilcem orožje in tako so slednji prav dobro oboroženi. Nekateri celo namigujejo, da znajo še celo Italijani pomagati in sodelovati z gerilci proti Nemcem. Prilika za invazijo je torej zdaj ugodna radi omenjenih pozicij. Hrvatski krogi celo trdijo, da je Split že več dni pod kontrolo

partizanov, kar seveda ni uradno potrjeno.

Z ruskih front se poroča o nadaljnjih uspehih. Rusi so prodri zadnje tri dni za več kakor 12 milj naprej proti zapadu. Od Kijeve pravijo radio poročila so Rusi le še okrog 65 milj. Od reke Dnjepra pa le še okrog 35 milj.

V Tihem morju imajo zavezniki na Novi Gvineji delne nove uspehe. Pripravlja pa se skrbno tudi na Daljnem vzhodu ofenziva v večjem obsegu proti Japoncem.

Zračni napadi na Nemčijo in njena mesta se v presledkih nadaljujejo.

MUSSOLINI PROGLAŠA NOVO FAŠISTIČNO VLADO

London, Anglija. — V sredo 15. septembra je izdal Benito Mussolini proglas, v katerem pravi:

"Vsem zvestim tovarišem Italije!

"Danes 15. septembra v 21. letu fašistične dobe zopet prevzemam vrhovno vodstvo fašistične Italije." Proglas je podpisan po njem.

Zgornjemu proglasu sledijo štiri točke nadaljnjega proglasa:

1. Aleksandro Pavolini je imenovan za začasnega tajnika fašistične stranke, katera se bo od sedaj za naprej imenovala: Republikanska fašistična stranka.

2. Vse vojaške, politične, upravne in vzgojne oblasti, ki so bile odstavljene po Badoglijevi vladi naj zavzamejo zopet svoja mesta in funkcije.

3. Vse edinice somišljenikov fašistične stranke naj se obnovijo in naj bratsko sodelujejo z nemškimi vojaškimi oblastmi in silami in naj se z njimi vred

borijo proti skupnemu sovražniku italijanske zemlje.

4. Za narodno varstvo naj se zopet ustanovi prostovoljno fašistično milico.

Strankinim voditeljem Mussolini naroča, da naj pazno pregledajo in preiščejo, kako so se obnašali člani stranke ob prevratu, ko je bil on odstavljen od vlade. Izdajalce se naj eksemplarično kaznuje.

Mussolini je bil strmolavljen z vlade 25. julija po kralju Emanuelu in maršalu Badoglio. Zdaj zgleđa, da bo nastala med kraljevimi pristaši in pristaši Mussolinija civilna vojna v Italiji. Mussoliniju je dal zavetišče Hitler najbrže v Berchtesgadnu na Bavarskem.

NOVI ODBOR HRVATSKE BRATSKE ZAJEDNICE

Chicago, Ill. — Šesta konvencija Hrvatske Bratske Zajednice, ki se je vršila v Chicagu in je zaključila te dni je izvolila za bodoča štiri leta sledeči odbor:

John D. Butkovič, predsednik; John P. Ladesić, podpredsednik; Anton Derkos, tajnik; Vinko Vuk, blagajnik; John Kovač, bolniški tajnik in za urednika hrvatskega dela Zajedničara Filip Vukelič, dosednji urednik Jugoslovanskega Glasnika v Chicagu. Urednik angleškega dela Zajedničarja pa je izvoljen Michael J. Horwath.

Na konvenciji je bilo več močno organiziranih strank. Proti Butkoviču je bila velika opozicija, ki jo je pa premagal. Zgubil pa je borbo dosednji urednik Zajedničara Milan Petrak, ki je bil urednik glasila dolgo vrsto let.

POLICIJSKE URE NA DANSKEM

Stockholm, Švedska. — Nemške okupacijske oblasti so razglasile, da na Danskem policijske ure. Nobena oseba se brez dovoljenja ne sme pokazati na ulici med 9. uro zvečer in 6. uro zjutraj. Nemci izjavljajo, da so primorani v to radi naraščanja sabotaž od strani danskega prebivalstva.

OTROŠKA PARALIZA SE ŠE ŠIRI

Chicago, Ill. — Zdravstveni mestni urad poroča, da se je pojavilo zadnje dni 33 novih slučajev otroške paralize. Med temi je 1 smrtni slučaj radi paralize. V Cook okraju je bilo dosedaj 172 slučajev s 16 smrtnimi slučajmi. V Chicagu v mestu pa je bilo 656 slučajev paralize s 61 smrtnimi slučajmi.

BOLHE NA NIZOZEMSKEM

London, Anglija. — Tajna radio postaja na Nizozemskem je objavila včeraj šaljivo vest, da so se na Nizozemskem zaredile poleg nazijev tudi bolhe, pred katerimi trpi vsa dežela.

KRIZEM SVETA

Syracuse, N. Y. — Direktor vojnega informacijskega urada Elmer Davis, je v govoru pred zvezo izdajatelj v New York državi izjavil, da časnikarji naj pazijo, kake naslove dajejo vojnim novicam. Naslovi morajo biti taki, da ne zavajajo in da ne ustvarjajo prevelikega navdušenja, kot da je zmaga že dosežena.

Belfast, Irsko. — Nemški zračni napadi so v letu 1941 poškodovali v tem mestu 56.622 hiš, kakor to poroča William Grant, irski minister za domače zadeve. Izmed teh je bilo 3200 hiš popolnoma porušeni, druge več ali manj razdeje in poškodovane.

Stockholm, Švedska. — Tukajšnji list "Daglight Allehanda" je objavil vest, da bodo naziji v kratkem umaknili svoje sile iz Finske in da bo Finska sklenila mir za vsako ceno, kakor je to storila leta 1939 in 1940. Glede te zadeve je bil poklican domov v Nemčijo na posvet nemški general Dietl, ki poveljuje Nemcem v Finski.

Kairo, Egipt. — Poroča se, da so angleški častniki v stiku z grškimi gerilci in jim pomagajo voditi sabotažo na več krajih. Tako n. pr. so angleški častniki z grškimi gerilci razdeljali progo med Solunom in Atenam.

London, Anglija. — Na Nizozemskem je začelo zmanjkovati papirja. Za vsako tiskovino, ki jo hoče kdo naročiti mora dobiti od oblasti posebno dovoljenje. Več listov in publikacij je že prenehalo izhajati radi pomanjkanja papirja.

New York, N. Y. — Proizvodnja časopisnega papirja v Kanadi in Združenih državah je tekom prvih osem mesecev v tem letu za 332.047 tonov nižja, kakor lani. V odstotkih 11.1% nižja od lanske proizvodnje v istem času.

PARTIZANI ZAVZELI DVA DALMATINSKA OTOKA

London, Anglija. — Jugoslovanski partizani so zadnje dni dosegli tri važne uspehe proti nemškim in hrvatskim kvizlinškim četam, katere so mislile, da bodo zavzele važne pozicije na dalmatinskih otokih, ko so Italijani odložili orožje. Najnovejša poročila omenjajo, da so partizani zavzeli tri otoke in sicer otok Hvar, Vis in Brač. Omenja se tudi, da so partizani razorožili dve italijanske divizije in sicer lombardijsko in soško dizivijo, ki ste se obe podale partizanom. To je dalo partizanom precej orožja in municije. S tem bo zdaj tudi dalmatinsko otočje in obrežje odprto za invazijo od strani zaveznikov.

UDAR NA OTOČJA PRIČAKUJEJO

Carigrad, Turčija. — Diplomatski uradi namigujejo, da bodo zavezniki najbrže vsak čas udarili na otočja v severno-vzhodnem Sredozemskem morju. Dodekaneške otoke bodo najbrže zasedli Angleži. Ker so tam Italijani ne pričakujejo nobenega dopora. Težje pa bo z grškimi otoki, ker na teh so Nemci. Strategične otočne pozicije je treba iztrgati osiščnim silam prej, nego bodo zavezniki mogli misliti na invazijo Balkana.

ČEŠKA ARMADA V RUSIJI

London, Anglija. — Radio poročilo iz Moskve poroča, da so Čehi organizirali in tranirali posebno češko armado, ki je izborna oborožena in bo vsak čas nastopila na ruski fronti proti Nemcem. Kako številna je češka armada poročilo ne omenja.

80 ITALIJANSKIH LADIJ V ZAVEZNIŠKIH ROKAH

Alžir, Afrika. — Vseh italijanskih ladij, ki so se predale zaveznikom je dosedaj skupaj 80 vseh raznih vrst. Angleški krogi pravijo, da je še okrog 50 ladij, ki se nahajajo na odprtem morju in se še niso predale.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891
Izšaja vsak torek in petek.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.
Established 1891
Issued every Tuesday and Friday.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Nalobni uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torško številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka jutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

ATLANTSKI CARTER

Dne 14. avgusta leta 1941 sta predsednik Roosevelt in angleški prvi minister Churchill objavila znamenito izjavo, ki je dobila ime "Atlantski čarter". Oba sta jo podpisala in jo označila kot izjavo načel in namenov za ureditev poveljnega sveta. Trideset narodov, vstevši Sovjetsko Rusijo, je podpisalo to izjavo. Ta znamenita izjava je postala program vseh Združenih narodov v tej borbi proti osišču, ki se bori za svoj "novi red", ki je poznan kot totalitarno suženjstvo ošabnemu nemstvu.

Atlantski čarter je središče vsega programa Združenih narodov. Zato se nam zdi, da bi morali Združeni narodi temu programu vsekakor posvetiti več pozornosti ob njegovi drugi obletnici in ne pozabiti ga kakor kako navadno dnevno izjavo. V Atlantski čarter je treba poživiti močno vero in zaupanje. V to smer je treba ljudstva izobraziti in jih poučiti o velikem pomenu te velike izjave. V tej izjavi so temelji, na katere bo poveljni svet zidal svojo bodočnost. Edino na temeljih Atlantskega čarterja je mogoča boljša bodočnost zlatih malih narodov, katere so doslej tako radi izkoriščali in zatirali večji narodi. Zato je hladnost in brezčutnost do Atlantskega čarterja velika nezavednost. Saj je vendar od te izjave odvisna vsa bodočnost malih narodov, prav tako pa tudi bodočnost večjih narodov.

Seveda se razume, da Atlantski čarter ni popolno delo. Ta izjava ima le splošen pomen. Vendar je nadvse pomembna, saj omenja enak dostop za vse države in narode do sirov, svetovnega trga, celo proti pomanjkanju daje jamstva. Izjava je pravi ideal civilizacije, za katerega se baš v sedanji vojni borijo vsi napadeni in zasluženi narodi. Nekateri kritiki se posmehujejo Atlantskemu čarterju, češ, da je le na papirju. Kažejo na Anglijo, ki dominira razne dele sveta in dežele, češ, kdo bo Anglijo pripravil, da se bo vsemu odpovedala in prepustila dominirane kraje narodom, da bodo prosti in samosvoji, da bi uživali tiste ugodnosti, kakor Angleži sami. Nekateri se sklicujejo celo, da je Churchill glede tega že izjavil, da on ni bil določen za ministerskega predsednika Anglije, da bi se pod njim likvidiralo britanski imperij. Dalje kažejo na Stalino nepopustljivost v zadevi meja iz leta 1941. Well, mogoče je vse tako, vendar pa je Atlantski čarter kljub temu idealen demokratičen dokument, ki zasluži, da se njegov pomen razširja in popularizira med vsemi ljudstvi na svetu. Njegova izjava daje enako upanje malim in velikim narodom, da bi v njegovem okviru imeli vsi enake prilike za razvijanje kulturnega in gospodarskega življenja, zagotovljeni pred pomanjkanjem in revščino. V bistvu te izjave so iste izpodbude in nasveti, kakor sta jih svetu glede tega že dajala v svojih okrožnicah papeža Benedikt XV. in Pij XII. In baš radi teh razlogov, radi katerih je Atlantski čarter potreben svetu, so se pojavljale doslej več ali manj vse večje svetovne vojne, ker eni so bili prikrajšani na pravicah do napredka v življenju.

V očigled brezčutnosti in nezavednosti do velikega pomena Atlantskega čarterja je skrajno potrebno, da bi se pričelo z izobraževalno kampanjo, s katero naj bi se ljudstva poučilo in razsvetlilo, da bi veliki pomen idealne izjave razumela in da bi vedela, zakaj gre. List "America", ki precej piše o tem, poudarja, da je naravnost dolžnost verskih in cerkvenih voditeljev, da bi oznanjali ljudem ta veliki socialni pomen Atlantskega čarterja. List pravi: "Le ljudje, ki so prešinjani z verskimi dolžnostmi in navdahnjeni z ljubeznijo do Boga in do svojih bližnjih, morejo realizirati ta namen. Ako pri tem ne bodo uspeli, potem skoraj gotovo ni dosti upanja za boljši svet v bodočnosti."

Vlada Združenih držav je te dni razpisala tretje vojno posojilo. Vsak državljan in vsak prijatelj te velike demokratične dežele je dolžan, da pri tem pomaga kolikor največ more svoji deželi. Ameriko so zavratno napadli z namenom, da bi uničili našo svobodo, našo demokracijo in da bi nam tako vzeli vse, kar si je Amerika tekom 168 let v

svoji prostosti pridobila. Ali naj Amerikanci kot državljani najdemokratičnejše dežele na svetu to dopustimo? Nikdar in nikoli ne. Zato pa v tej kampanji tretjega vojne posojila vsi na plan. Vsak kdorkoli more naj prispeva največ kar more, da bo cilj te kampanje 15 milijonov dolarjev čimprej dosežen.

Delujmo v tem duhu in pomagajmo svoji deželi do zmage!

ST. SGT. LOUIS KNE PADEL ZA DOMOVINO

Chisholm, Minn.
Dolžnost me veže, da se zahvalim listu Amerikanski Slovencec za priobčitev mojega dopisa in vabila k 19. redni konvenciji Ameriške Jugoslovanske Zveze, nadalje občinstvu za lepo posetitev na večernem programu, kuharicam za fino večerjo, vsem prodajalcem vstopnic, dekletom stenografijam za točno delo, evelethskim igralcem in pevcom, posebno Mrs. W. Frank, Mrs. J. A. Ambrozich, Mrs. A. Lenich, Julia Baraga (Nasaeth) iz Hibbinga, Franku Smoltz, Koščakovim sestram, Mrs. W. Rus, Anton Pakiz ml. ter sploh vsem, ki so količkaj pripomogli k uspehu. Zahvala gre tudi našemu županu John Gorniku ml., ki nam je šel tako lepo na roke.

Sedaj se pa podam k novicam naše naselbine — sicer so bolj žalostne — namreč za domovino je dal svoje mlado življenje prvi tukajšnji Slovencec, sin spoštovane ter priljubljene družine Kne-ove. Staff Sargent Louis Kne je padel v boju na Kitajskem dne 24. avgusta; bil je star 25 let in je služil kot letalec v bombniku. Pokojni Lojze je bil jako priden fant. Izšlo se je tukaj na Chisholmu ter je bil izvrsten basket ball igralec, čast naselbine. Njegov oče Frank je iz vasi Dobra, fara Cerklje pri Kranju, po domače Galetov. Mati Marija je iz vasi Pijave Gorice, pri Igu pri Ljubljani ter je pošena, tiha žena, pravi vzor slovenske matere. V zakonu se jima je rodilo 12 otrok; 11 fantov in ena dekle. Štirje so v službi ameriške armade, Joe, Louis (ki je padel), Frank in John. France Kne, oče padlega, je dober narodnjak, zaveden Slovencec ter sodeluje kjer koli je kaj našega, posebno v obliki prireditve različnih društev, in je predsednik lokalne podružnice Jugoslovanskega Pomožnega Odbora ter tudi predsednik bratrskega društva Slovan št. 110 SNPJ. Zatorej, dragi mi France, naj ti bodo tele besede sedaj, ko ti je najhujše. Bil si ter ostaneš vedno Slovencec, prenesel si veliko križev pri vzgajanju svoje družine. Vajen si u darcev, zakaj imel si jih mnogo v svojem življenju. Eno naj te tolaži: padel ti je sin za ameriško domovino, katero si si sam izbral za svoje bivališče. Padel je tudi za nas vse, zatorej naj te bodri, da smo Slovenci cele naselbine s tabo. Ponošni smo bili na te in tvojo družino prej, sedaj ob tej žalostni uri smo ti toliko bližji ter ti kličemo: pogum in vstrajanje!

Za slovenske rojake naselbine Chisholm
Frank L. Tekautz.
ODKRITJE SPOMINSKE TABLE V BROOKLYNU, N. Y.
New York, N. Y.
V nedeljo 19. septembra se bo vršila v Slovenskem domu v Brooklynu redka in pomembna slavnost odkritja častnega imenika naših newyorških fantov, mož in deklet, ki so v službi Strica Sama.

Program, ki bo izvajan ob tej priliki, bo nudil občinstvu lepega užitka, ker nastopila bo

sta oba naša tukajšnja zbora, "Slovan" in "Domovina". Poleg tega bo nastopil operni pevec Tone Subelj, ki nam bo brezdvoma ob tej priliki podal kaj izrednega. Nastopili bodo seveda tudi naši "Tamburaši" pod vodstvom Mr. I. Gerjoviča. V duetu bodeta nastopili Miss Dorothea Gerjovich in Miss Jennie Patelli, kateri bo spremljala na klavirju Miss Ruth Kepic.

Program te, važne proslave bi ne bil popoln brez naše mlade pevke Ann Kepic, ki mi je osebno obljubila, da privede s seboj tudi Olgo Turkovich-Christie, kar pomeni, da bosta peli skoro gotovo v duetu in posamezno. Kaj obsta podali, se pa pridite sami prepričati.

Govornik na programu bo Mr. Leo Zakrajšek, in podpisana bo spregovorila nekaj besed. Predsednik odbora za Spominsko tablo, Mr. Charles Vajdič, bo pozdravil navzoče, nato pa izročil vodstvo programa predsedniku Združenih slovenskih društev v New Yorku, Mr. Ludwigu Mutzu.

Združena društva, pod pokroviteljstvom katerih se je osnovala cela stvar in v področje katerih tudi spada Odbor za Spominsko tablo, so sklenila, da bo vstopniša na to proslavo prostovoljna. Kdorkoli bo hotel kaj darovati v ta namen, bo to lahko storil ta dan. Karkoli se bo nabralo darov in prostovoljne vstopnine, bo porabljeno v korist in dobrobit naših fantov, mož in deklet, ki službujejo v vojni silah naše dežele. Sedaj, kot po vojni, bo vedno prišla prilika, ko bo treba kaj storiti za enega ali drugega naših braniteljev domovine, ki so izšli iz naše srede in se bodo po vojni, upamo, spet povrnili med nas.

Oder v Slovenskem domu bo ta dan primerno okinčan s cvetjem in zelenjem — tudi rožmarina ne bo manjkalo, ker obljubil nam ga je prinesiti na proslavo rojak John Cvetkovich iz Plainfielda, N. J. Roko Majdič, ki je tablo izdelal in drugi naši moške, ki se za stvar zanimajo, bodo uredili vse tako, da bo odkritje table res nekaj lepega in spomina vrednega z vidika slike, ki se nam bo nudila na odru 19. septembra.

Ker je v teku Tretje vojno posojilo, bo z nami vred počastili naše odsotne slavljence tudi krajevni urad. zakladniškega departamenta, ki nam bo poslal govornika, kateri bo povedal zakaj je važna z vidika naših borečih se vojniki, da mi, ki smo doma ostali, kupujemo po možnosti vojne bonde in znamke.

Ne verjamem, da bi bilo potrebno kaj posebno polagati na srce našim ljudem v tej okolici, naj se udeležijo te pomembne prireditve. Vsakdo, pa naj ima koga v vojaški službi ali ne, bo čutil v sebi dolžnost, da pride v Dom in se pokloni z ostalo naselbino vred našim fantom, možem in dekletom, ki častno zastopajo slovensko ime v obojenih silah naše nove domovine.

In na vse one fante, moške, ali dekleta, ki so morda slučajno na dopustu te dni, apeliramo, da pridejo v Slovenski dom ob 3:30 POPOLDNE, V NEDE-

LJO, 19. SEPTEMBRA, da z nami vred pomagajo povzdigniti praznično sliko tega dne s svojo prisotnostjo. Naj ne manjka nikogar, ki se more udeležiti tega zgodovinsko važnega dogodka in naši naselbini.

Anna P. Krasna, taj. Zdr. društev.

ČLANSTVU JPO-SS ŠT. 8 Chicago, Ill.

Vsled sklepa zadnje seje posojanke št. 8 Slovenska sekcija Jugoslovanskega pomožnega odbora, se bo vršila prihodnja seja v ponedeljek, 20. septembra 1943, v SNPJ dvorani, Lawndale Ave. in 27. ceste. Pričetek ob pol osmih zvečer.

Kakor je že bilo objavljeno, bo naš tenorist Tomaž Cukale priredil veliki in zanimivi koncert v nedeljo 31. oktobra, v Ameriško-češki dvorani in polovico čistega prebitka je obljubil naši pomožni akciji in SANSU in podporo. Vsled tega je naša dolžnost, da mu pri tej priliki v vsestransko pomagamo, zatorej naj nihče ne zamudi se udeležiti te seje.

Bratski pozdrav,
John Gottlieb, tajnik.

VSI ČLANI IN ČLANICE KLUBA LJUBLJANE POZOR!

Chicago, Ill.
Vsem članom in članicam Kluba Ljubljane se sporoča, da se bo vršila v ponedeljek večer 20. septembra ob 8. uri zelo važna seja v cerkveni dvorani sv. Štefana. Vsi so prošeni, da se seje prav gotovo udeležijo, kakor tudi vsi ostali Slovenci, ki se zanimajo za naš klub.

Klub Ljubljana bo v kratkem presenetil slovensko javnost z neko posebno zanimivostjo. Pridite na sejo, da izveste za to posebnost. Več o vsem boste čuli na seji. Ne pozabite in ne prezrite tega povabila. Pokažimo se, da smo še živi in aktivni. Vse najiskrenejše vabi na sejo

Odbor Kluba Ljubljane.

POROČILA OD PACIFIKA IN VESELI SPOMINI IZ STARE DOMOVINE

San Francisco, Calif.
Ker je torba, kamor novice devam, polna, zatorej eva me! Dne 18. sept. bodo v bližnjem Richmondu, v Kaiserjevi ladjedelnici spustili v morje ladjo, ki bo nosila ime Father Kelly. Ta častiti gospod je bil za pomočnika v tukajšnji naši cerkvi pri pokojnem Rev. Turku. Nato je neko staro poslopje na Harrison cesti blizu pomolov nekoliko popravil ter ustanovil tam Apostolat za mornarje, to je take mornarje, ki so prišli v mesto kot tujci. Tam jih je hranil, jim maševal ter jim nudil še druge ugodnosti. Grocerijo in drugo je vse po prodajalnah izprosil. Žal, da je prerano umrl. Leta 1938, ko je stopil iz policišne železnice, se je zgrudil zadet od kapi. Ker je bil pred več leti vojaški kaplan, so mu priredili lep pogreb iz tukajšnje St. Mary's katedrale. Pogrebni maši je predsedoval tukajšnji nadškof; tudi civilne in vojaške oblasti so bile uradno zastopane. Naš pokojni Father Turk so istotako sedeli na častnem mestu pred oltarjem. Lepo je, kako v tej deželi častijo zaslužne ljudi.

Morda bo čitatelje zanimalo, če jim malo opišem prvega škofa, ki je bil imenovan in poslan na Hawaijske otoke. To je Msgr. James J. Sweeney. Tudi ta č. g. je bil več let za pomočnika v tukajšnji naši cerkvi pri pokojnem Rev. Turku. Kdo se ne spominja tega blagega gospoda, kako je na pr. na veliki petek sam vodil obrede cele tri ure, s pobožnostjo, ki je bila le njemu privojena. L. 1941, predno je odšel na Honolulu, so mu priredili v tukajšnjem mestnem auditoriju veliko odhodnico, ob navzočnosti našega nad-

škofa in par drugih škofov in velikega števila duhovnikov in občinstva. Pri tej priliki so govorniki tudi par smešnih povedali, češ, odkar je bil Msgr. Sweeney imenovan in namenjen za Hawaii, drugega ne je, kot pineapple, pa tudi ukulele že dobro igra. Ravnokar pa berem v tukajšnjem listu The Monitor, po kakšni nevarni poti je šel škof Sweeney letos birmat, in sicer v kolonijo gobavcev na otoku Malokai. To je tisti kraj, kjer je deloval in trpel apostol gobavcev Father Damien, čigar ostanke so pred nekaj leti poslali z dovoljenjem ameriške vlade v njegovo rojstvo domovino Belgijo. Krsta, ki je bila strogo zapечатena, je ležala v tukajšnji katedrali tri dni, in mnogo vernikov je prišlo počastiti zemeljske ostanke tega svetnika.

Sedaj se nahajajo pri nas častiti g. Joseph Čagran, OFM. Smo zelo veseli, da nas včasih kdo obišče iz vzhoda. Father Josephu kličemo: Dobrodošli!

Tudi Brat Antonin se je mudil pri nas. Imel je dobro srečo to pot! Ljudje so mu šli zelo na roko, in precejšnje število novih naročnikov je dobil, tako da se je sam čudil. "Pred leti nisem mogel nobene kake novega dobiti," je rekel, "a letos, ko sem najmanj pričakoval — ker naši ljudje kar jih je iz stare domovine gredo hitro eden za drugim v večnost — sem imel pa prav povoljen uspeh." Rekel sem mu, da gre glavna zasluga za to njegovemu slavnemu newyorškemu slavniku. "Vidiš," sem mu rekel, "nekateri ljudje so imeli večji rešpekt do tebe, nekateri so se te pa ustrašili, ko si prišel dopoldne k njim v takem mrazu (?) pa s slavnikom (?) na glavi."

Bilo je ravno zadnje nedelje v avgustu, pa se pogovarjala z bratom Antoninom, češ, danes je ravno cerkveno žegnanje na Taboru v Loškem potoku. Bog ve, kako je danes doma? Se li veselo? Ali kaj veselo pritrkujejo na zvonove v tistem visokem stolpu? O kje so tisti zlati časi, ko smo tam s tolikim veseljem obhajali žegnanje. Res nismo imeli vsega v izobilju, pa smo bili vseeno veseli in zadovoljni. Nikoli ne pozabim, ko sem na dan žegnanja po prvi sv. maši jutraj zapregel farovski kobilco, pa sem šel v sosednjo faro, v Drago, po že davno umrlega č. g. Franca Zakrajška, da sem ga pripeljal za veliko mašo ob pol enajstih, ki je bila z leviti. Na poti proti nam sem mu na dolgo in široko razlagal, kako lepo da je cerkev ozaljšana, kako je stolp okinčan: iz ene line molni ven slovenska trobojnica, iz druge papeževa zastava, iz tretje cesarska, itd. Poslušal me je z velikim zanimanjem. Ali spaka je bila o polodne besedo in je začel razlagati ostalima dvema duhovnika gospodoma in drugim gostom, kako neznanstvo sem pretiraval pri vsem, kar sem mu pripovedoval. Bil sem v zadregi, zarđel sem, pomagati si pa nisem mogel. Tedaj pa mi priskoči na pomoč moj dobri, že dolgo let pokojni č. g. Anton More, pa mi reče: "No, Janezek, prinesi čašo!" pa mi je natočil tistega dobrega istrijanca. Obema gospodoma bodi blag spomin!

Brat Antonin me je vprašal, kako to, da smo pri nas imeli žegnanje ob sv. Jerneju, saj je vendar patron fare sv. Lenart. Mogoče je še dosti Potočanov, ki tega ne vedo. Vzrok je bil tale: Pogodbenik, ki je oltar postavil, in farani so prišli navzkriž. Ko je bil glavni oltar do polovice dodelan, so farani trdili, da cena, za katero so se bili pogodili, ni tako visoka. (Dalje na 5. strani)

DOGODKI

Med Slovenci po Ameriki.

Rojakinja umrla

Johnstown, Pa. — Zjutraj 10. sept. je preminula v Memorial Hospital ga. Josepina Gačnik, v starosti 69 let. Pokojna je bila doma od Sv. Križa na Dolenskem, v Ameriki pa je bivala od leta 1902. Zapušča zalujočega soproga Franka, več sinov in hčera in več vnukov. Bila je članica fare sv. Terzije, vzorna žena in mati. Blag ji spomin, preostalam pa izrekamo naše iskreno sožalje. — M. K.

Tužna vest

San Francisco, Cal. — Družino Savnik je zadela huda nesreča. Komaj pred par tedni se je zgrudil mrtev na ulici, od kapi zadet, Martin Govednik, samski, brat Mrs. Savnik. Pred več leti je nogo zgrubil. Doma je bil iz Suhora.

Sedaj, ko to poročilo pišem, pa leži na mrtvaškem odru Michael Savnik, soprogo omenjene Mrs. Savnik. Doma je bil iz Stajerskega, Bolehal je več mesecev. Poleg soproge zapušča pet že odraslih otrok. Naj mu bo lahka tuja zemlja, družini pa naše sožalje. — J. B.

Smrtna kosa

Berwyn, Ill. — V St. Luke's bolnišnici v Chicagu je preminil v ponedeljek Mr. Louis Praprotnik Jr., sin Mr. in Mrs. Praprotnik iz 1852 Wisconsin Ave. Umrl je za težko operacijo radi tura na možganih. Pokopan je bil s pogrebno mašo v cerkvi sv. Štefana v četrtek 16. sept.

Umrla

Chicago, Ill. — V ponedeljek večer je umrla Miss Mary Kržičnik, hči Mr. in Mrs. Frank Kržičnik iz 22. Pl., stara 27 let. Zapušča starše, eno sestro in tri brate. Na mrtvaškem odru leži doma. Pogreb bo v soboto 18. sept. iz cerkve sv. Štefana, kjer bo pogrebna sv. maša ob 10. uri, na Resurrection pokopališče. — John Prah, tajnik društva sv. Štefana prosi, naj se člani in članice zberejo na domsko pokojno sestreske v petek ob 7. uri zvečer, da opravijo molitve. — Njena duša naj se raduje pri Bogu, preostalam pa izrekamo naše sožalje.

Andrew Jelenič umrl

Chicago, Ill. — V sredo 15. sept. je v bolnišnici sv. Antona umrl rojak Andrew Jelenič, star 60 let. Doma je bil iz vasi Safiško selo, fara Strigova, blizu Ljutomera na Štajerskem, v Ameriki pa je prebival 30 let. Tukaj zapušča ženo in hčer, v Sloveniji pa sestri in dva brata. Truplo leži v Žefranovi kapeli. Pogreb bo v soboto s pogrebno sv. mašo ob 11. uri v cerkvi sv. Štefana, pa na pokopališče sv. Jožefa. — Tajnik društva sv. Štefana prosi, naj se članstvo zbere v petek ob 8. uri zvečer v Žefranovi kapeli, da opravi skupne molitve. — Večna luč naj sveti rojaku, ki ga je smrt nenadoma iztrgala iz naše srede, njegovi soprogi in hčeri pa naše iskreno sožalje.

Naši bolniki

Chicago, Ill. — Znana rojakinja Mrs. Eliz. Besovshek je bila ravnokar operirana v Women's & Children's Hospital na 1600 W. Maple St. Nahaja se v zelo resnem položaju.

Samostanski brat Bonifacij, ki smo o njem že poročali, je bil zdaj operiran v St. Anthony bolnišnici. Čez nekaj časa bo moral biti še enkrat operiran. Obema želimo skorajšnjega zdravlja.

SRBI, HRVATI, SLOVENCJI IN STATISTIKA O NJIH

J. M. Trunk

Je za danes samole zanimivo, ker nihče ne ve, kako utegne biti jutri. Pri jugoslovanski "vladi" je prišlo do uradniške vlade, ker so Hrvatje pri bodoči demokratični uravnavi zahtevali garancije za bodoče hrvaško ozemlje. Za ped zemlje gre pogostoma pri kmetijah in kmet se prava, da zapravda vso kmetijo. Kje je meja hrvaškega ozemlja? Se pri Slovencih je nekaj spornih točk, ampak Slovenci se palček, kdo naj se za nje zmeni. Za meje med Hrvatji in Srbi gre. Tu je prišlo do polomije.

Statistika naj govori. Tako trdijo Hrvatje. Statistika . . . er. Pod Jugoslavijo so v Mariboru našli do 20 tisoč Slovencev in kakih tri tisoč Nemcev. Utegne biti pravilno, ako gre za narodnost. Danes pod Nemci bi težko našli peščice Slovencev. Ta statistika!

Doli pod Zagrebom velja: kdor je katoličan, je Hrvat, kdor pravoslavni, je Srb. Menda je doli nad pol milijona Nemcev, ki so večinoma katoličani, toraj — Hrvatii! Nekdo brid-

ko potoži, da prej "pod režimom" v Zagrebu niso smeli kaj takega zapisati, zdaj lahko požrejo pol milijona Nemcev. Zanimivo, dasi je vse kaj drugega.

Tudi statistikar pa ima križe z Bosno in Hercegovino. Pravoslavni, toraj Srbi, nimajo večine, ker tam je nad 600 tisoč muslimanov. Kaj so ti po narodnosti? Vse so lahko, ker se svobodno zaglasijo ali za Hrvatje, ali za Srbe. In če bi se za Hrvatje, imajo Hrvatji večino, toraj, sta Bosna in Hercegovina hrvaško ozemlje. Da bi na Srbe preveč ne odpadlo, potoči zoper Srbe statistikar debelo solzo za — macedonski narod, katerega so ti šmentani Srbi kar pohrustali in še nekaj Albancev poleg. Za Veliko Hrvaško govori tudi milijon hrvaških izseljencev. Toraj vidite, kakšen velikán smo, pa nas nečete priznati za velikana. Hitler je kerlic, ker nas je priznal skoroda za velesilo.

Zanimivo, ako kdo ne trdi, da je tudi hudo prismojeno!

VPLIV LASKE KAPITULACIJE NA NEMSKO MORALO

Chicago, Ill. — Leta 1940 je nazijski fuereer Adolf Hitler izjavil pred nemškimi parlamentom, da Nemčija nikakor ne mere dovoliti, da bi bila Italija poražena. Ako bi padla fašistična Italija, bi bil tudi konec nazijske Nemčije. Zadnji teden, ko je Italija kapitulirala, pa je Hitler izjavil to-le: To, da je Italija izginila iz vojnega pozorišča pomeni prav majhno vojaško važnost. Da je bil Hitler bližje resnice leta 1940, kakor pa je bil zadnji teden, je vsakemu znano.

Laske kapitulacija pa kljub temu, da si Nemci pred svetom dajajo besedi, kakor da jim je malo mar za Italijane, le močno upliva na moralo nemškega naroda. Dasi so silno zahtevali v svojega fuereerja, ob enem tudi vedo, kam jih fuereer vodi. Vsi vedo, da gredo napred v veliki propasti, a kljub temu se bližajo za svojega fuereer-

ja in umirajo zanj v deset tisočih naprej in naprej. Kako dolgo bodo vzdržali ve le Bog.

To zimo znajo še vzdržati. V Franciji so silno močno zasidrani in je težko, da bi Francijo zavezniki že letos invadirali, bi se pač izpostavili prevelikim izgubam. V Rusiji, če bo ruska ofenziva nadaljevala in ne bo zaustavilo Rusov jesensko deževje, ki skoro redno pride vsako leto sredi septembra, se bô odločilo najprvo. Če Rusom uspe pognati Nemce iz ruskih tal, potem ne bo dolgo, ko se bodo tudi Nemci brezpogojno podali.

Da laske kapitulacija močno upliva na Nemce ni nobenega dvoma. Ze to, da Nemci trdijo nasprotno je dokaz, kako silno jih je kapitulacija začela. Grize jih in jih bo grizlo, dokler ne bodo nekega dneva tudi sami razvili belo zastavo in se podali.

MEH ZA SMEH

GOSPODAR.

Zavarovalni potnik pozvoni pri vratih nekega stanovanja. "Ali bi mogoč govoriti z gospodajem?"

"Jaz sem samo zakonski mož," pravi gospod, ki je odprl. "Izvolite trenutek počakati."

Potnik sede na ponudeni stol in kmalu se prikaže čedna mlada gospa.

"Oprostite, gospa, ali ste tista, ki ima tukaj odločati?"

"O ne, se motite, a prosim, pojdite z mano v kuhinjo . . . Brigita, ta gospod bi rad z Vami govoril."

"Jaz" se čudi, služkinja, ko je začel zavarovalni potnik govoriti, "ne, tu je pravi gospod družine" in pokaže na šestletnega fanta, ki je pridrl v sobo.

"Povej mi," vpraša potnik, "ali si ti tisti, okoli katerega se tu vse suče?"

"Ne, ampak pojdite z mano in Vam pokažem pravega gospodarja."

In popelje potnika v otroško sobo k postelji, kjer je presrečan otročiček mirno spančkal.

POMIRJEVALNO SREDSTVO

Sodnik: "Vi kot gostilničar bi pa vendar lahko posredo-

vati pri pretepu in ga prepredili."

Gostilničar: "Saj sem vrgel mednje nekaj stolov, pa ni vse nič zaleglo."

NEJEVERNI TOMAŽI

"Ljudje so res čudna bitja."

"Zakaj pa?"

"Ako nekdo napiše, da je na nebu 987.956.784 zvezd, verjamejo vsi, če pa na svoja vrata napišeš: "Pozor, sveža barva!" poskusi vsak, ali je res."

PRAVO VESELJE

Oče: "Za god bi ti rad pripravil veselje, pa moram prej vprašati gospoda učitelja, kako ti gre v šoli."

Sinko: "Če mi hočeš napraviti pravo veselje, ne hodi h gospodu učitelju!"

PODJETEN MOŽ

Vera: "Ali pogrešaš kaj v svojem zakonu?"

Mira: "Da, svojega moža."

NA BRATCA JE JE MISLIL

Teta: "Mihec, ali te ni sram? Vso čokolado si pojedel, na bratca pa nisi nič mislil."

Mihec: "Seveda sem mislil, teta, in prav zato sem brž snel čokofado."

NASTOP PROTI ZVIŠANIM NAJEMNINAM

Ženske na sliki so vprisrile nastop proti svojemu stanovanjskemu posloju kot protest, ker jim je bila povisana najemnina. In zaradi raznih drugih stvari, ki jim niso všeč. Pravijo, da gospodarji hoteli stanovanj prebarvati in prenoviti, in je delal razlike proti ljudem, ki nimajo svojih avtomobilov, pa tudi proti družinam vojakov.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

ZA NOVOROJENČKE

Urad vojne produkcije (WPB) je izdal odredbo za izdelavo 693.700 otroških vozičkov raznih vrst v teku zadnjih treh mesecev tega leta, kar pomeni, da bodo napravili tega blaga za skoraj 50 odstotkov več, kakor so smeli do sedaj. Odkar se je začela vojna, število rojstev stalno narašča. Leta 1941 je bilo 18.9 novorojenčkov na vsakih 1000 prebivalcev, leta 1942 pa jih je bilo že 20.5. Lansko leto se je rodilo v Z. D. 2.800.000 otrok, letos pa, pravijo, jih bo še veliko več. V vsaki vojni se poveča povprečno število rojstev.

NADLOŽNI LJUDJE SO DOBILI PREJŠNJE VOJNE

Znani zdravnik in kolumnist Dr. Logan Clendening, iz Kansas City, Mo., piše, da telesna sposobnost v vojni še vedno ni vse. "Varnost naše dežele," tako pravi, "zavisi veliko bolj od razvija vojaških in mornariških veleumov. Nobenih pravil nimamo, kako razviti take ljudi, vemo pa, da izredna telesna razvitost ne vodi zmeraj tudi v posebno duševno razvitost." Nato doktor našteva celo vrsto važnih vojaških osebnosti iz zgodovine, ki bi jih vsaka današnja naborna komisija izvrгла. George Washington je imel umetne zobe. Bismarck je tehtal veliko preveč za svojo postavo. Napoleon je imel ture ali gnojne mehurje v želodcu. U. S. Grant je bil vdan alkoholu. Julija Cezarja je metala božjast. Horatio Nelson je imel v tem oziru. Omenja, da so samo eno oko in eno roko. Kajzer Viljem I. je imel suho roko. Naše naborne komisije bi brez

dvoma vse te opredelile v 4F razred.

TELEGRAFSKIH ŽIC NE BO TREBA

Cilj telegrafске družbe Western Union je, pošiljati brzobjave po radio ali lučnih žarkih, je izjavil F. E. D'Humy, inženir in podpredsednik te družbe, pred valadno komisijo za komunikacije, ko so razpravljali o združenju Western Unije in Postal Telegrapha. Ni pa povedal, kdaj bo prišlo do tega. Rekel je le, da nam pisanje na steni pravi, da bodo vse številne brzobjave žice nad našimi glavami snete.

NI IZBIRČEN

V listu Sedro - Woolley, Wash., Courier-Times je pred kratkim izšel naslednji oglas: Naprodaj — George, naš prašič . . . Ne vem, koliko tehta, ker ne morem celega vzdigniti; samo na enem koncu ga lahko dvignem ob istem času. Žre zmeraj sede. Pomotoma smo mu dali jesti zmes pripravljeno za kure, da bi bolj jajca nesle, umetna gnojila, enkrat pa celo portlandski cement, pa je vse z največjo slastjo pospravil.

KNOX OPOZARJA NA NOVO SUBMARINSKO NEVARNOST

Washington, D. C. — Mornariški tajnik Frank Knox objavlja v svoji objavi od večeraj, da je pričakovati novih submarinskih napadov in da moramo biti pripravljeni na višje žrtve božjast. Horatio Nelson je imel v tem oziru. Omenja, da so Nemci razvili nove taktike, proti katerim naša borba ni več tako učinkovita.

KAJ PREROKUJE MALTEŠKI MENIH

Iz arabskega lista "Al Ethnein", ki izhaja v Severni Afriki, so nekateri ameriški listi te dni posneli poročilo o Malteškem menihu in njegovih prerokbah. Koliko je dati na take prerokbe, naj vsak čitatelj za se presodi. Tukaj podajamo le poročilo, kakor smo ga prejeli.

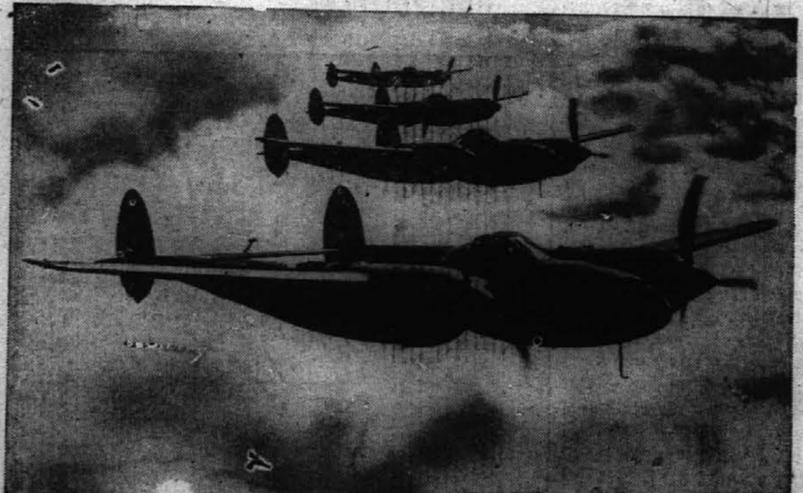
Malteški menih, ki je prerokoval, da se bo prva svetovna vojna končala v mesecu novembru 1918 in da se bo angleški kralj Edward VIII. odpovedal prestolu, sedaj prerokuje, da bo konec sedanje vojne letos 13. oktobra. Napovedal je tudi sledeče:

- 1) Rusi bodo še to zimo zavzeli Smolensk;
- 2) Rdeča armada bo še to leto vkorakala v Poljsko;
- 3) V Teheranu se bo to leto pripetilo nekaj razveseljivega;
- 4) Spomladi bodo Bolgari napovedali vojno Turčiji;
- 5) To leto bo umrl italijanski kralj;
- 6) Letos v aprilu bo konec kampanje v Tuniziji;
- 7) To jesen bodo zavezniki zavzeli Sardinijo in Kreto.

SERUM ZA RANE

Dr. Aleš Hrdlička, oskrbnik antropološkega oddelka v Narodnem muzeju Z. D., poroča, da so iz Rusije dospela dokumentarna poročila o odkritju novega seruma za celitev ran, ki ima v sebi čudovite zdravilne lastnosti in velike možnosti za podaljšanje človeškega življenja. Ta serum izdelujejo iz konjske krvi. Z njim se da zaceliti rane, ki se jih je doslej smatralo za nezaceljive in torej neizogibno smrtonosne.

BORILCI NA POLETU

Lockheed Lightnings se ne imenujejo zastojni strela in blisk. Taki zrakoplovi kakor jih vidimo v tej formaciji so krivi, da začne osične črte groza tresiti po mozgu in kosteh, kadar zaletijo te priče brenčati nad svojimi glavami. Slika je posneta nad Puget Prilivom, Wash., kjer neprestano patrolirajo in kjer vežbajo letalce predno jih pošljejo prek morja.

LOUIS ADAMIČ IN PARTIZANSKI DUHOVNIKI

P. Bernard Ambrožič OFM.

Adamič piše v Harper's Magazine: "On the other hand, I have the names of Slovenian Catholic priests, one personally known to me, who favor the Liberation Front. A few are in the mountains with the partisans etc." Torej ima on imena slovenskih duhovnikov, ki so v hribih s partizani! To pa je — novica!

Na drugem mestu omenja Rev. Metoda Mikuša, ki je "kaplan glavnega stana Osvobodilne Fronte v Sloveniji!"

O Rev. Metodu Mikušu se je že pisalo v našem tisku. Pa seveda mnogo več v nekatoliškem ko v katoliškem. Nam se ni zdelo vredno mnogo mešati se v nesrečno Mikušovo zadevo, zlasti ne, ko so ga nekateri tukajšnji listi celo razglasili za — ljubljanskega škofa! Menda se noben slovenski list ni tako zaletel v US, kanadski in vsaj en hrvaški v US sta se. Zopet drugod je bil razglašen za doktorja bogoslovja. Take reči so preveč vidna propaganda, da bi jo šel kdo pobijati. Toda če je treba kaj povedati o Rev. Metodu Mikušu — zakaj pa ne?

Novo mašo je imel na Brezovici pri Ljubljani 1939.

Pred svojim vstopom v Osvobodilno Fronto je bil arhivar ljubljanske škofije. Ker se je bil popel kot kaplan tako slabo obnesel, ga je škof vzel v Ljubljano in mu dal službo, ki ni imela opraviti z dušnim pastirstvom. Bajje je tudi študiral umetnostno zgodovino na ljubljanski univerzi. Njegov brat je bil (ali je morda še) uslužben pri ljubljanskem muzeju.

Rev. Metod Mikuš je kot škofijski arhivar redno maševal (ob nedeljah) na Viču in tudi pridigal. Njegove pridige so bile jako čudne in je bil večkrat opomnjen, da se ljudje zgledevali nad njegovim življenjem poprej, ko je služboval kot kaplan v Mengšu in nato v Trebnjem. Pečal se je najrajši s fanti, ki so prav malo marali za cerkev, svojo službo je zamenjal.

Septembra meseca 1942 je šel zašel v Osvobodilno Fronto. Z Viča se je nenadoma poslovil in dejal, da "se gre na Dolenjsko najest." Kam je takrat šel, nihče ni prav vedel. Oglasil se je nekaj pozneje iz partizanskega glavnega stana in dal raznesti vest, da so ga bili partizani ugrabili in je pri njih ujetnik.

Začetkom leta 1943 je sprejel iz rok Borisa Kidriča, o katerem tudi Adamič prica, da je mednarodni komunist, "duhovno vodstvo" v glavnem stanu Osvobodilne Fronte. Kakšno je to "duhovno vodstvo", si lahko predstavljamo. Dovolj nam pove dejstvo, da mu je dal to vodstvo Kidrič, o katerem je sam Adamič že leta 1932 dobil vtis, da je s krščanskega stališča "brez vsake morale". In še tisti Mikušev razglas, ki ga omenja Adamič in je izšel menda v vseh komunističnih publikacijah Amerike, pove dovolj.

Drugo poročilo pravi, da je Mikuš pri partizanih "referent za kulturne zadeve". Še ko je bil bogoslovec, je pripovedoval okoli, da ne študira zato, da bi bil kaplan ali župnik, ampak hoče postati univerzitetni profesor. Kot kaplan je ljudem prepovedoval okrasiti okna za procesijo sv. Rešnjega Telesa. Na Božič 1942 je prišel opraviti polnočno mašo k Sv. Trojici na Dolenjskem. Z njim je prišlo nekaj partizanov. Dva sta mu stregla in pela med mašo pesem "sveta noč". Župnik mu ni dovolil, da mašuje pri glavnem oltarju, maševal je torej pri stranskem, česar mu župnik ni mogel zabraniti, ker so bili partizani oboroženi. Ze drugi

dan so vrgli partizani med narod propagando, češ, naj se sami prepričajo, da partizani niso zoper vero. Še polnočnico so imeli . . .

Kmalu po tem dogodku je tudi prišel v svet tisti Mikušev razglas, ki ga omenja Adamič in se — mu klanja!!!

Naj bo Adamič prepričan o naslednjem: Ako bi bilo res, kar trdi, da je še več slovenskih duhovnikov v gozdovih s partizani, prav gotovo se ne bi le Mikuš podpisal na tisti proglas. Koliko bolj bi vleko vse od Moskve do Milforda, N. J. in še kam naprej, ako bi bil vsaj tisti duhovnik še podpisan, ki je Adamiču "personally known". Gospod Adamič, kar na dan z imeni! Bomo pogledali, če se motite Vi ali mi.

Resnica pa je, da so spočetka tudi nekateri duhovniki simpatizirali z Osvobodilno Fronto. Saj se ni takoj pokazala za to, kar je imela postati. En razlog, zakaj je bilo tako, bo pojasnjen v moji povesti z naslovom "Ob odločilni uri", ki izide v Ave Maria Koledarju za leto 1944. Pravim: en razlog. So seveda še drugi, pa to bi vse predalec zavedlo, ako bi začel razlagati.

Dovolj je, da povem dejstva: spočetka so bili tudi nekateri duhovniki za Osvobodilno Fronto. Morda jih je bilo precej. Toda — no, naj služi za zgled slučaj patra Klementa Norberta. Ta je bil eden najboljših vnetih partizanskih simpatičarjev — spočetka. Ko je pa videl, kaj se je godilo po Beli Krajini pod partizansko "osvoboditvijo", je pater spoznal svojo zmotno in jo takoj popravil. Nastopil je proti Osvobodilni Fronti.

Trudili so se, da bi ga dobili nazaj. Sam Edi Kocbek, eden voditeljev partizanov poleg Kidriča, mu je pisal dolgo pismo, naj pride in prevzame mesto "referenta za verske stvari" v glavnem stanu partizanov. Pismo je datirano z dnem 20. novembra 1942. Takrat očitno še niso dovolj zaupali Mikušu! Kocbek je patru zelo na srce pihal, naj se ne boji in naj se zanese na njegovo besedo, da se mu ne bo nič zgodilo . . .

Toda pater Norbert je vedel svoje. Ni se odzval. Smatral je vabilo za nastavljenost radi odpada od Osvobodilne Fronte. Kmalu nato so ga zaveli partizani na Suhorju in zvesti duhovnik je šel rajši v strašno mučeniško smrt ko da bi si ohranil življenje v "častni službi" Kocbekovi in Kidričevi.

Pišem, kot sem prejel. Po vojni bo dovolj prilike za poizvedovanje, če je vse res ali ni. Takrat me primite za jezik, če se vam bo zdelo potrebno. Za enkrat pa vsaj toliko naredite, da ne boste drveli za nikomur kar tja v en dan.

RAZNO

Če hočeš, da se svetlordeče in temne krizanteme prej razcvetijo, spravi jih vsak dan za nekaj časa prej s solnca. Cvetlice bodo na vsak način nekaj svetlejšje.

Neki pajki v Surinamu si v družbi spredejo mrežo-pajčevino, ki je do 2 m visoka in 15 m dolga.

Črno morje ima bolj svetlo vodo ko druga morja.

Surova kava, ki jo trgajo in nabirajo, je rdečkaste barve kot češnja! vsaka kavina jagoda ima po dve zrni skupaj.

BODOČNOST NA OBZORJU

Piše LOUIS ADAMIC, predsednik
Združenega Odbora Južno-Slovanskih Amerikancev.

Uradni naslov: THE UNITED COMMITTEE

1010 PARK AVENUE, NEW YORK 28, N. Y.

Ta kolona bo izšla pod gornjim naslovom dvakrat do štirikrat mesečno v kakih petindvajsetih hrvaških, srbskih, slovenskih, bolgarskih in macedonskih listih v Združenih državah. Pisal bom to kolono, kot predsednik Združenega odbora južno-slovanskih Amerikancev, organiziranega v Clevelandu, dne 7. avgusta, ter vključujočega iz vseh peterih narodnostnih ozadij. Skoro me je sram priznati, da sem jaz osebnost bil prav malo udeležen pri formiranju tega odbora (zdi se, da so me "draftali" v predsedništvo); v kljub temu s ponosom poudarjam, da je to prvič, da so prišli srbski, hrvaški, slovenski, bolgarski in macedonski Amerikanci skupaj v eni organizaciji.

Nekaj informacije o organizaciji Združenega odbora je že bilo objavljeno v tisku; vse podrobnosti pa je najti v prvi izdaji "Bulletina", katerega se razpošilja ta teden. Vsi oni, ki bi radi dobili izvod Bulletina, prosim pišite na gornji naslov. Za "Bulletin" ni določena regularna naročnina; stroški odbora se krijejo s prostovoljnimi prispevki.

Stroški so v glavnem za tisk, poštino, najemnino za urad, uradne potrebščine, ter plača za eno uradnico. Noben drug v organizaciji ne prejema nobene plače.

Naslov te kolone je bolj ali manj jasan sam na sebi. Združen odbor je zainteresiran v bodočnosti Amerike in južno-slovanskih dežel. Ena naših temeljnih idej je, da je svet sedaj ena celota. Svobode in demokracije ne bo v Jugoslaviji, Bolgariji, na Balkanu ali v Evropi sploh razen, ako se veliko številu Amerikancev (ne samo južno-slovanskih Amerikancev, ampak Amerikancev v splošnem) prične živo zanimati za to, kaj se bo zgodilo v teh deželah po njih osvobojenju izpod osi. In zanimati bi se morali! In mi jih moramo zainteresirati! Zakaj nedemokracijski, reakcijski razvoji v Sloveniji, Hrvaški, Srbiji, Bolgariji, Macedoniji, Črni gori ali Grčiji, na Balkanu in v Evropi, kot celoti, bodo prizadevali neugodno demokracijo in svobodo v Ameriki.

Združen odbor se ne boji bodočnosti. Bodočnost je že tu, kaže se nam na obzorju. Je to še negotova bodočnost, toda mi sprejemamo njene možnosti, pozdravljamo obljube, ki jih nosi v sebi in smo odločeni se boriti proti njenim nevarnostim.

Pred to bodočnostjo se ne smemo tresti, pač ji moramo iti naproti, jo skušati doseči in storiti kar moremo, da jo izoblikujemo. Ako tega ne bomo storili, nas bo bodočnost pokopala pod seboj, kot nezaželjeno žalostno sedanost in se bo zgrnila nad nami, kakor nesrečna preteklost.

En namen in cilj Združenega odbora je, da govori v Združenih državah in v ostale zavezniskem svetu, kamorkoli bo mogel seči naš glas, v interesu demokracijskih in naprednih elementov, ki se borijo proti okupacijskim in kvizlinškim silam v Jugoslaviji. Borijo se, da osvobodijo naše matere in sestre, domove, v katerih se je rodil mnogokdo izmed nas, ki sedaj živimo tukaj in zemljo, po kateri smo hodili, kot bosonogi otroci. Faktično se celo naše sestre in nečakinje borijo v gerilskih vrstah. Ali ni naša dolžnost storiti vsaj toliko, da jih reprezentiramo in predložimo njih žrtve in njih junaške

zmage našim so-Američanom drugih porekel?

V tej moji prvi koloni se nečem spuščati v navajanje potankosti o tem, kaj so gerilci dosegli tekom zadnjih dveh let. Rečem samo, da njihove pridobitve potem borbe in doprinesenih žrtev so tako velike, da zaslužijo up in zagotovilo za boljše bodočnost onih, ki bodo živeli tam, kjer zdaj oni prelivajo kri. Dozdaj takega upa in zagotovila — izrecnega zagotovila — od strani zavezniskih velesil nimajo. Jaz pobližje zasledujem razvoj položaja, ki se tiče Balkana in ostale južno-vzhodne Evrope in moram ob tem pisano poročati, da je vse še negotovost.

To je v prvi vrsti pripisovati strašni neznanosti in reakcijskemu j u g oslovanske vlade v zamejstvu in njenih diplomatskih predstavnikov v prestolnicah zavezniskih dežel. To ni zgolj moje osebno mnenje. Stike imam z mr. Wickham Steed-om, odličnim britanskim prijateljem j u g oslovanskih ljudstev, kateri je začetkom meseca julija letos pisal pismo Milošu Trifunoviču, ki je bil tedaj jugoslovanski premier, ter ožigal celotno zamejno vlado, ker ni mogla zastopati interesov jugoslovanskega ljudstva. Avgusta 23. je mr. Steed tudi meni poslal kablogram v tem smislu.

Združen odbor bo storil kar bo mogel z ozirom na položaj, kakor hitro mogoče, kajti situacija v Angliji ni nič slabša, kot v Združenih državah. Z Zvezo jugoslovanskih žurnalistov v Londonu vzpostavljamo zvezo in skupaj bomo storili, kar bo moč, da se popravi slabe posledice proti jugoslovanskega stališča ubežne vlade, ki je vodila tako stališče in smernice več kot dve leti s pomočjo milijonov dolarjev srbskega, hrvaškega in slovenskega denarja.

Agentje ubežne jugoslovanske vlade v Združenih državah delujejo s pomočjo svojih podrepanikov med priseljenci z vsoto silo, da bi ovirali Združen odbor in njegovo delovanje. Naznanili so nas menda Diesovemu odboru, ter nas obtožili, da smo "komunisti" in "sovjetski agentje", kar trdi tudi "Ameriška Domovina" v svojem nedavnem napadu na Odbor, kar se mora zdeti zabavno vsaj enemu izmed članov tega odbora, kateri je poznan, kot zelo imenit mož.

Toda te vrste propaganda ni omejena zgolj na Ameriko. Vršni se tudi v Jugoslaviji potom ljudi, ki priznavajo, da so fašisti. V Zagrebu je pred kratkim izdelal list "Ustaši" letak, ki je propagiral boljše vizacijo Jugoslavije, ter je naprtil ta letak Osvobodilni fronti. Dne 20. avgusta, pa je radio Svobodna Jugoslavija označil letak, kot lažljivo podtaknjenje. "Kdor je količkar seznanjen z gerilskim gibanjem," je poudarila oddaja, "lahko hitro zazna, da je to najgrša laž, ter da je bil natisnjen v nemških in ustaških propagandnih krogih. Voditelji našega osvobodilnega gibanja nočejo ljudstvu vsiliti nobene režima. Poudarili so že ponovno, v govorjeni in pisani besedi, da bodo pustili ljudstvu, da odloči o svoji bodočnosti."

V kaki poznejši koloni, če se bo zdelo vredno, bom pokazal vez med pogonom proti Združenemu odboru v Washingtonu, New Yorku, Chicagu, Clevelandu in v Kaliforniji in med naci-ustaško propagando proti

To je slika Henry Kaiserjevega velikanskega tovornega letala, ki ga sedaj gradi Hughes Aircraft Co. v Culver City, Calif. To ogromno letalo je dvakrat in pol tako veliko, kot največje letalo, ki je bilo še kdaj napravljeno. Primerjajte ga s Letečo Trdnjavo, navrh. ali pa z Bliskom in Strelom (Thunderbolt), na desni. Nosilo bo 60 ton tovornega blaga in ima osem gonilnih strojev.

Osvobodilni fronti v Jugoslaviji.

Ali, jaz ne bom posvečal mnogo časa in energije za obrambo Združenega odbora. Imam veliko zaupanje v namen in cilje, ki jih imamo pred seboj in vem, da bo veliko število Hrvatov, Srbov, Slovencev,

Bolgarov in Macedoncev podprlo Odbor moralno in finančno. Pred seboj imamo važno nalogo in delo in nam je v resnici vseeno, kako nas nazivajo podrepaniki oblastnikov balkanske reakcije.

KUPUJTE VOJNE BONDE!

DOMAČA FRONTA

(Office of War Information, Washington, D. C.)

PODROBNOSTI O NABORU
IN VPOKLICU OČETOV

Komisija za moške sile (War Manpower Commission) je objavila danes naslednja vprašanja in odgovore, v katerih je razloženo kako posluje nabor moštva vpošklicanega v oborožene sile po sedanjem nabornem sistemu (Selective Service System), s posebnim povdarom na vprašanje vpošklicanja očetov.

V.: Ali bodo morali meseca oktobra očetje k vojakom?

O.: Ako brez vpošklica očetov ne bo mogoče izpolniti zahtev, katere bodo oborožene sile stavile Selective Service-u, bo potrebno število očetov pozvano k vojakom.

V.: Ali bi mogla War Manpower Commission, oziroma Selective Service System znižati od oboroženih sil zahtevano število moštva, ter na ta način zakasnit odhod k vojakom očetov?

O.: Ne. Skupno število moštva armade, vojnega brodogaja, Marine Corps-a in obrežne straže določa vrhovni komandant; kongres odobri določeno število na podlagi načrtov in podrobnih podatkov, katere dobavita vojni department in department mornarice.

V.: Zakaj ne more Selective Service zmanjšati mesečno število vojaških novincev za oborožene sile, da bi tako zakasnil vpošklic očetov?

O.: Po zakonu vrši Selective Service svoj posel le kot urad oboroženih sil glede potrebne števila moštva, in sicer v roku in soglasno z določbami glede telesnih, duševnih in moralnih zahtev.

V.: Toda, zakaj ne bi vojska in mornarica uredile svoje mesečne zahteve po nasvetu Selective Service-a, ki bi mogel povedati koliko moštva reda I-A je na razpolago?

O.: Ne. Ravno nasprotno. Vojska in mornarica povesta Selective Service-u koliko moštva potrebujeta vsak mesec in naloga Selective Service-a je, da preskrbi zahtevano število.

V.: Zakaj ni mogoče vpošklicati vseh samcev preden pridejo na vrsto očetje?

O.: Vsi telesno zmožni samci so vpošklicani prej, izvzemši edinele one, ki so zaposleni v bistveno važnih vojnih industrijah. Teh pa ni mogoče vzeti v vojaško službo ne da bi trpela vojna produkcija, predno jih ne nadomeste v njihovem poslu

bodisi očetje, bodisi druge, za vojaško službo nesposobne osebe.

V.: Zakaj pa se ne bi znižalo zahtev glede telesne sposobnosti za polno vojaško službo, oziroma pozvalo več samcev, ki so sposobni za pomožno službo?

O.: Vsaka panoga oboroženih sil določa sama svoje posebne zahteve glede telesne sposobnosti, ter sme, in tudi zavzame vse take novince, ki tem zahtevam ne odgovarjajo. Vojska sprejme do 5 odstotkov moštva, ki so sposobni le za pomožno službo. Mornarica pa takega moštva sploh ne sprejema.

V.: Zakaj pa Selective Service ne vpošklic vseh moštva v starosti od 38 do 45 let, predno začne klicati očetje?

O.: Vojska in mornarica ne sprejemata moštva v starosti od 38 do 45 let. Akoravno so moštvo od 18 do 45 let po zakonu obvezani za vojaško službo, zahtevajo oborožene sile zdaj le moštvo od 18 do 38 let. Razven tega pa je med moštvom od preko 38 let odstotek za vojaško službo, sposobnih zelo majhen, neznamen, dočim je ta proporcija med očetmi in onimi, ki so izvzeti in oproščeni radi svojega bistveno važnega dela, zelo velika.

V.: Zakaj pa ne bi znižali obvezne starosti na 17 let?

O.: Zakon o Selective Service-u določa kot minimalno starost za vojaško službo 18 let. Edinole kongres more spreminiti to starostno mejo.

V.: Kako poslujejo narodni nabori za oborožene sile, in po kakšnih smernicah?

O.: Vsak mesec dobi Selective Service od vojnega departmenta in od departmenta mornarice zahteve za določeno število moštva, katere je treba vpošklicati v teku določenega meseca. Zahteve so dostavljene ponavadi približno dva meseca vnaprej. Državni glavni stan Selective Service-a odredi vsak mesec posameznim državam del te skupne zahteve, in sicer po ključu, ki odgovarja številu registriranih moštva v starosti od 18 do 38 let, razpoložljivih za nabor v vsaki državi.

V.: Kako posluje porazdelitev vpošklic v vsaki posamezni državi?

O.: Direktor Selective Service-a v vsaki državi razdeli mesečne zahteve potrebnega moštva med "local board-e" v svoji državi, in sicer po istem postopku kot pri državah. Vsak posamezni local board dobi nalog, pozvati na nabor število obvezancev, ki odgovarja odstotku razpoložljivega moštva.

V.: Kako postopa v tem pogledu local board?

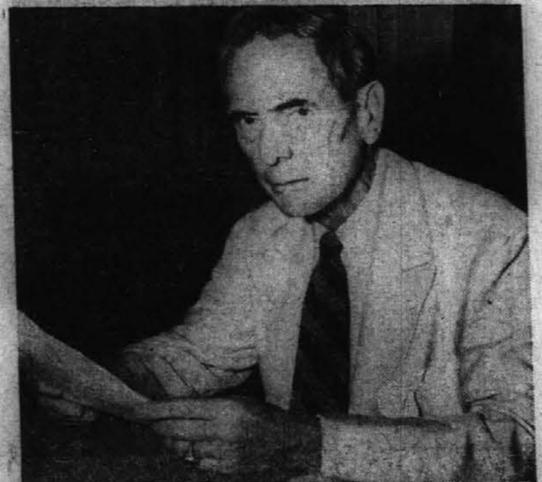
O.: Local board odbere najprej in pozove na nabor vse sposobne novince, ki so se prostovoljno javili. Razliko, oziroma nedostatek pa izpolni z moštvom I-A iz naslednjih skupin obvezancev, in po možnosti tudi v redu, v katerem so te skupine navedene v seznamu, ter po številki, katero je vsak posamezni obvezanec dobil v svoji lastni skupini:

1.) Možje, ki nimajo skrbeti za nikogar.

2.) Možje, ki morajo skrbeti za osebe, ki niso v najbližjem sorodstvu s njimi, pod pogojem, da so se pred 8. decembrom 1941 nahajali v tem položaju. (Kot najbližje sorodnike se smatra le žene in otroke).

3.) Možje, ki imajo le ženo starost za vojaško službo 18 let. Edinole kongres more spreminiti to starostno mejo.

MOŠ S KARIERO

Mesto Sumnerja Wellesa, dosedanega državnega podtajnika, je prevel pomočni državni tajnik Breckenridge Long, ki ga predstavlja slika v Washingtonu, D. C. Praviijo, da se je Welles odpovedal svojemu mestu na Predsednikovo zahtevo.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

- 19. Nedelja — 14. pobinkoštva
- 20. Ponedeljek — Evstahij
- 21. Torek — Matevž
- 22. Sreda — Tomaž
- 23. Četrtek — Tekla
- 24. Petek — Marija reš. jet.
- 25. Sobota — Pacifik, spoz.

TRETJA NEDELJA V SEPTEMBRU

"Ni ga drugega ljudstva tako velikega, da bi imelo bogove tako blizu, kakor je naš Bog pri vseh naših molitvah" (5 Mojz. 4, 7).

"Tako blizu," ako si blizu katoliške cerkvice, kjer gori Večna luč. Tvoj Bog ti je tako blizu, in ti tako blizu svojemu Bogu. Idi, pridi. V presv. Rešnjem Telesu je tam Jezus Kristus pričujoč, Gospod nebes in zemlje. Ni tam pričujoč kak mogočen vladar, car, kralj, predsednik, kralj vseh kraljev je tam. Kdaj prideš do tega kralja? Vladarji imajo za avdienco, da se more z njimi govoriti, strogo določen čas, in še celo pri določenem času morajo prav visoki gospodje v predsobah pogostoma čakati ure in ure, preden pridejo pri sprejemu na vrsto. Vsak ne more priti do posvetnega vladarja.

Vse drugače pri vladarju nebes in zemlje v skromni cerkvi, kjer je presv. Rešnje Telo. Ni določene ure, niti ne strogo odmerjenega časa. Prav vsaka

ura je prosta, vsak čas primekoren in noben čas ni odmerjen. Vse odvsi le od tebe, ne od tega nebeškega vladarja. Ni nobenega čakanja, da prideš na vrsto, ker vedno si na vrsti. Nič na tem, koliko jih čaka na avdienco. Vsak pride na vrsto tabloju, in ti tako blizu svojemu Bogu. Idi, pridi. V presv. Rešnjem Telesu je tam Jezus Kristus pričujoč, Gospod nebes in zemlje. Ni tam pričujoč kak mogočen vladar, car, kralj, predsednik, kralj vseh kraljev je tam. Kdaj prideš do tega kralja? Vladarji imajo za avdienco, da se more z njimi govoriti, strogo določen čas, in še celo pri določenem času morajo prav visoki gospodje v predsobah pogostoma čakati ure in ure, preden pridejo pri sprejemu na vrsto. Vsak ne more priti do posvetnega vladarja.

Ni ti treba prej študirati in pretuhtavati, kaj in kako boš govoril, da bo prav. Sporazumljena sta že, preden kaj izpregovoriš. In nihče ni izključen pri avdienci, naj bo potem berač ali bogatin, kmet ali delavec, priprost ali učenjak. Pojdi in pridi.

bilo to že pred decembrom 1941; v to skupino spadajo tudi očetje, katerih otroci so rojeni dne 15. decembra 1942, ali pozneje.

4.) Očetje otrok, rojenih pred 15. septembrom 1942, ki so pa zapustili bistveno važne poljedelske posle brez dovoljenja njihovega local boarda, ali ki imajo delo radi katerega se jih ne more oprostiti vojaške službe.

5.) Očetje otrok rojenih pred 15. septembrom 1942, ki žive s svojo rodbino v skupnem domu.

UPORABA "WAR RATION BOOK" NO. III.

Dne 12. septembra opoldne so posestniki war ration book No. III lahko začeli uporabljati rjave znamke za točke (point stamps) na prvih dveh in zadnjih dveh listih knjige. Te rjave znamke so edine v knjigi št. 3, katere smete uporabljati do nadaljnega obvestila — tako

poroča urad OPA.

Te rjave znamke služijo za nakup onih dobrin, katere ste kupovali z rdečimi znamkami v war ration book No. II — meso, mašč in olje, ribe v konzervah, sir, konzervirano mleko itd.

Nobene spremembe ne bo v pogledu postopanja za konzumente, trgovce na drobno in na debelo, za producete ali tovarnarje. Vse določbe za uporabo rdečih znamk v war ration book No. II so veljavne za rjave znamke v war ration book No. III.

OPA naglašja, da bo moral od 12. septembra naprej vsak kupec imeti pri sebi tri war ration books:

Book No. 1 za sladkor.

Book No. 2 za hrano v konzervah itd (modre znamke).

Book No. 3 za meso, mašč itd. Rdeče znamke 'Y' in 'Z' iz book No. 2 so veljavne od 13. septembra do 2. oktobra.

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI

naše nepozabne soproge, matere in sestre

ROSE ZIHERLE

ki nas je pred enim letom tako nenadno in brez slovesa zapustila v globoki žalosti ter odšla tja, odkoder ni več vrnitve.

Leto dni je že preteklo, odkar tvoje zlato srce več ne bije za nas, odkar počivaš v hladnem grobu in niti ne slutiš, kako prazen je sedaj naš dom brez tebe. Edino upanje, ki ga gojimo v naših srcih je to, da ko tudi nam potečejo ure življenja, se zopet snidemo nad zvezdami, kjer blaga duša tvoja biva.

Žalujoci ostali:

FRANK ZIHERLE, soprog; FRANK in Dr. ADOLPH ZIHERLE, sinova, sedaj pri vojaki; MAX in MIKE SREBOTH, brata.

So. Chicago, meseca septembra 1943.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

• Zedinjenih Držav Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod: vsi za enega, eden za vse" GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushak, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedla, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Mermanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepac, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Mathew Kebe, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Demka, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emory Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1249 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD. izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, pokojninskih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrte milijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cam) za odrasli oddelke. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1.000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsa certifikata nosi denarno vrednost, katere se vsako leto vira.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (team) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in pokojnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 121.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Kojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno društvo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

IZ SLOVENSkih NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

ka, kot trdi pogodbenik. Ker pisane pogodbe ni bilo, se je moral pogodbenik podati večini. "Vas bom že naučil," si je moral misliti na tihem, in res jih je. Sv. Lenarta je napravil tako, da grozno grdo gleda doli na farane; ima nagrbčeno čelo in čemerem obraz. Seveda farani niso bili zadovoljni, a pomagati si niso mogli. Nato so sklenili, da bodo sklicali farno sejo, ker vedo ljudi več ve. Povabili so tudi vaškega čevljarja iz Travnik; to je bil Smentan Tone, ki je veljal za zelo razumnega človeka; v vseh koljivih zadevah so se nanj obračali, samo zadosti časa so mu morali dati, kajti on je večkrat ponavljal: "Počasni in točno — to je moje geslo!" On je bil eden tistih, če bi ga danes pošegetal, bi se šele jutri nasmejati. Tudi za veliko družbo ni maral; to je bil vzrok, da ni hodil ob nedeljah v cerkev. Tudi ni maral, da bi ga cerkveniki s tisto puščico nadlegovali. Ampak ob ponedeljkih ni pa nikdar zamudil, da ne bi šel k sv. maši. "Kadar grem v cerkev, hočem imeti popoln mir," je večkrat zategnil počasi, prav po travniško. Z g. župnikom sta si bila precej na roke; ta ga je večkrat poklical k sebi v farovž na kakšno važno posvetovanje, a da bi ga skušal pregovoriti naj hodi v nedeljo k maši namesto v ponedeljek, bi pomenilo ravno toliko kakor metati bob ob steno, ker je bil čevljar zelo trmast. Tudi z g. kaplanom sta se na splošno dobro razumela.

Farna seja je bila sklicana. Farani so ugibali in se pregovarjali, kaj bi napravili s sv. Lenartom, ki jih tako grdo gleda. Na seji je bil tudi zgovorni in dovipni čevljar iz Srednje vasi, po imenu Janez Žoga. Pri faranih ni imej preveč vpliva; rekli so, da je preveč "frfralast." Tudi sam župnik ga ni preveč obrajtal, kljub temu, da je bil Janez vsako nedeljo in vsak praznik navzoč pri obeh sv. mašah in pri popoldanskih pobožno-

stih in je v vsaki procesiji stopal na čelu in bandero nosil. Imel pa je to slabo lastnost, da se je vedno priduševal, pa tobak je žvečil. Tone je bil drugačen. Na eni strani je bil nerazumljivo trmast, na drugi strani pa je imel tudi dobre lastnosti. Večkrat nam je počasi takole govoril: "Tistega človeka, ki preklinja, pa ki živino pretepa, pa pijanca, — take jaz iz srca sovražim." Tone se ni nikoli pridušal.

Na omenjeni farni seji začne Janez Žoga hitro razlagati, kako so napravili v naši sosednji fari Prezidu, na hrvaški strani. On sam je bil priča tega dogodka. Šli so v procesiji k sv. Vidu prosit za dež. Ko pridejo do cerkve, se pa vsuje huda toča, a Prezidanci, ne bodi ga len, brž v oltar, pa s sv. Vidom ven, da bo še njega "tuča osvrčava." To zgodbo je povedal Janez Žoga na cerkveni seji in je predlagal, naj še Potočani storijo nekaj podobnega. Skakal je od enega do drugega vplivnejših faranov, jezik mu je gladko tekkel, pri vsem tem pa je pridno tobak čikal in se pri vsaki drugi besedi pridušal.

Faranom vse to ni ugajalo in se niso zmenili za njegove nasvete. Niso se strinjali, da bi šli do skrajnosti in svetnika ven vrgli iz oltarja, ali kaj podobnega. Tedaj so pa zapazili našega čevljarja Toneta, ki je v ozadju stal in mirno, pa skrbno, poslušal. Tedaj se jih več oglasi: "Tu je Tone; če nam on ne bo dal pravega nasveta, noben drugi nam ga ne bo dal." S tem so se vsi strinjali. Tone, očitno ganjen, stopi v ospredje, si važno pogladi pod nosom tiste velike brke, pa reče, kazajoč na sv. Lenarta: "Pustite ga pri miru. Ne zmenite se zanj in nikarte ga častiti za svojega patrona; rajši častite tegale!" Pri tem pokaže na sv. Jerneja, ki stoji na desni strani v glavnem oltarju poleg sv. Lenarta. Nato jim razloži zgodovino sv. Jerneja in skonča takole: — "Samo pogledite, kako vas zadovoljno gleda! Vedno ima

To je Jimmy Woods, star dve leti, iz Chicago, ki je ravnokar spal neprenehoma štiri mesece. Mati mu je prinesla igrice, ki jih je prej zelo rad imel. Pogledal jih je, kakor da se jih še spominja.

lep mladeniški smehljaj na obrazu.

Tedaj je zavladalo pravo veselje. Ženske so ga objemale in poljubljale, moški pa so ga od tal vzdignili. Vse je kričalo: "Vedeli smo, da jo bo Tone pogodil." Nato so vsi farani enoglasno prisegli pri Mohamedovi bradi, da ne bodo nikoli častili sv. Lenarta za farnega patrona, pač pa bodo častili sv. Jerneja, in tako je ostalo. Ko so po končani seji farani pod Tabrom pri "Treznem birtu" — ki pa ni zaslužil tega imena — proslavljali to zgodovinsko odločitev, je Tone, ki so ga ob tej priliki s lono spravili s seboj na kozarec vina, takole napil: "Na zdravje novemu farnemu patronu sv. Jerneju, Bog pa obvari tudi sv. Lenarta!" Od tistega časa je bil vedno mir med farani.

Naj bog obvaruje vse farne patrone v lepi Sloveniji, obvaruje pa naj tudi ubogo trepče slovensko ljudstvo, ki trpi in umira pod peto naših podlih smrtnih sovražnikov.

Upam, dragi bralec, da sem te s temi spomini malo pozabaval, kar bi mi bilo v veselje. Upam, da nisi tako čemerem obraz napravil, kakor gori omenjeni sv. Lenart. Kadar bo moja torba polna, se bom pa spet oglašil.

J. B.

MERILO BOGASTVA

Dva siromašna poljska žida si belita glave, kako je kdo bogat.

"Naš rabin je tako bogat," pravi prvi, "da se lahko vsak mesec enkrat preobleče."

"Naš trgovec se pa preobleče vsak teden," pripomni drugi.

"Ali veš, kako bogat je Rothschild?"

"Ne."

"Ta ti kar skače iz ene srjace v drugo."

SIRITE "AM. SLOVENEK"!

PABERKI IZ NAŠE PRETEKLOSTI

KRANJSKI POSLANCI

V 16. stoletju, v dobi habsburškega cesarja Ferdinanda I., so Turki zlasti pustošili po slovenskih deželah. Ferdinand I. bi se bil rad pogodil s sultanom in je večkrat poslal v Carigrad svoje poslane. Značilno je, da je pošiljal Ferdinand v Carigrad in na Rusko najrajši kranjske ali jugoslovanske može kot poslance. Na Turškem in v Moskvi bi trdih nemških poslancev ne bili razumeli, razumeli pa so slovenski in hrvaški govoreče poslance. Zdi se, da je obvečala cesarska diplomacija s turškim dvorom samo v slovenskem in srbo-hrvaškem jeziku in da je sultan smatral cesarja za slovenskega vladarja. Poslanca Ivan Habordanski in Žiga Višnjegorski (1526) sta prinesla iz Carigrada odgovor, da je napovedal sultan vojno Ferdinandu "kralju slovenskemu."

PRVIRKAT KROMPIR V LJUBLJANI

Na ljubljanskem trgu se je pojavil prvi krompir l. 1770, ko je vladala cesarica Marija Terezija. Kmetijskim družbam je naročila vlada naj izdelajo pouk, kako je najbolje saditi krompir. Slovenski kmetje pa se še dolgo niso hoteli poprijeti krompirja, češ, da vsak drugi sadež bolje obrodi in doha več dobička. Lepa darila naj bi pospeševala sajenje. A za stalno se je vdomačil krompir v naših deželah šele v dobi francoskih vojn in je potoval torej z Angleškega k nam kar 200 let. Slično so se branili ljudje premoaga, ki so ga poznali drugod že v 16. stoletju. Tako so se ga bali da ga leta 1759 niso hoteli sprejemati, ko ga je vlada zastopnik delila siromakom. — Tedaj je bila na Slovenskem ustanovljena prva kmetijska družba za Koroško, leta 1764 in v Ljubljani leta 1776.

MEJNIKI SLOVENSKE ZGODOVINE

Prvi mejnik v slovenski zgodovini je leto 568. Takrat so se umaknili germanski Langobardi iz vzhodnih alpskih pokrajin v Italijo; tako se je slovensko ljudstvo moglo razširiti po sedanjem ozemlju.

Drugi mejnik, je krog leta 800, ko je vladal frankovski kralj Karol Veliki, ki je uničil obrsko državo in ustanovil frankovsko vlado na Slovenskem, s katero se je začelo slovensko tlačanstvo.

Tretji mejnik je nastop habsburškega vladarskega rodu v naših krajih. To je bilo leta 1276 in Slovenci so stopili v novo dobo v političnem oziru. Četrti mejnik naše zgodovine je sredi 16. stoletja, 1550, ko je razburkala ljudstvo verska preosnova (protestantizem).

Peti mejnik je v Napoleono-vi dobi krog leta 1800. Tedaj se je začela buditi duševna moč slovenskega naroda, ki se je razvijala in lepo krepila v 19. stoletju.

Šesti mejnik je konec svetovne vojne, leta 1918, ko je razpadla avstro-ogrška monarhija in smo zadili v svojo narodno državo — Jugoslavijo.

TO IN ONO

ROKAVICE ZA LETALCE

Letalci morajo večkrat leteti silno visoko, kjer je ozračje vedno skrajno mrzlo. Na rokavi imajo nerodne debele rokavice, ki jih morajo sneti vsako pot, kadar je treba kaj naravnati ali priviti na enem ali drugem finem aparatu. Ker je tako strašno mrzlo, jim roke talika ozebejo. Sedaj pa Amerikanci Viscose korporacija naznanja, da bo zanaprej v tem oziru drugače. Začeli so delati nove vrste rokavice za letalce, ki morajo letati v skrajnih višinah. Te rokavice so napravljene iz rajona, so zadosti gorke, obenem pa tudi zadosti tanke in mehke, da jih letalcu ne bo treba snemati, kadar bo hotel kaj drobnega naravnati ali priviti.

ODLEGLO MU JE

Pripoveduje, da je imel neki kmetič posestvo na meji med Poljsko in Rusijo, in ni vedel, ali spada na eno stran ali na drugo. Obrnil se je na pristojno oblast, ki je poslala tja zemljemerce, naj s svojimi instrumenti točno doženejo kako in kaj. Našli so, da je bilo posestvo ravno za debelost britve še na poljski strani. Ko je kmetič to slišal, je rekel: "Hvala Bogu, ker ne vem, kako bi mogel preživeti še eno rusko zimol!"

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berete vaše novice in dogodke v "Am. novice iz vaše naselbine. Poročite Slovincu".

SLOVENSKEGA AMERISKEGA NARODNEGA SVETA

3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Razdeljevanje naših publikacij

Če pogledate v podružnična pravila, lahko vidite pod naslovom "Podružnice" v točki 6) tole: "Vsaka podružnica mora imeti seznam imen in naslovov vsega svojega članstva, poročati vsako četrtletje svetovnemu uradu v Chicagu o stanju svojega članstva in denarnih zadev pa o svojem delovanju, razdeljevati vse publikacije Slovenskega ameriškega narodnega sveta med svoje članstvo kakor tudi med slovenske in druge ameriške prijatelje ter gledati na to, da je zanimanje za delo in cilje Slovenskega ameriškega narodnega sveta vedno živo v naselbini."

Naša organizacija ima obsežen delokrog v svojih prepotrebni prizadevanjih. Treba ji je paziti pri tem na to, da seznanji s svojimi cilji kar največje število odločujočih činiteljev in pridobi na podlagi nepobitnih dejstev zanje tiste osebe, ki bodo posredno in neposredno odločale o usodi velikih in majhnih narodov za zeleno mizo mirovne konference po vojni. V ta namen se mora posluževati poleg žive tudi pisane besede in izdajati razne publikacije.

Slovenski ameriški narodni svet je že izdal in založil sila pomembno Čokovo brošuro. Pri tej je skrbel za to, da je prišla v roke velikemu številu takih oseb, ki imajo kaj veljave v takšnih zadevah, kakor je zelo pereče in za slovensko stvar najvažnejše vprašanje — vprašanje primorskih Slovencev in Hrvatov. Vse naše podružnice so jo dobile in marsikateri naš človek si jo je še posebej naročil. Podružnice smo prosili, naj skušajo vsaka v svoji naselbini gledati na to, da dobijo to brošuro vplivne osebe v roke. Ta prošnja še danes drži. Upati je, da bo ta knjižica v polni meri ustregla svojem namenu, do dobra posvetila v zapleteno vprašanje tržaškega mesta ter pridobila odločujoče činitele za pravično zahtevo slovenskega in hrvaškega ljudstva v tej zadevi. V smislu zgoraj navedene točke podružničnih pravil je dolžnost vseh naših podružnic, da jo po vseh svojih močeh razširjajo med veljaki naše širše javnosti.

Dne 7. septembra je izšla prva številka "Bulletina", ki ga je začel izdajati Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev. Ta publikacija je uradno glasilo omenjenega odbora, ki more, kakor pravi njen urednik, edini na svetu svobodno govoriti za Slovence in Hrvate v Primorju, od Italijanov pribrantanim po prvi svetovni vojni, in se v polni meri potegovati za njihno neoporečno pravico do tistega ozemlja. Urejuje jo odborov predsednik Louis Adamič, pisana je od kraja do konca v interesu našega gibanja in njen naslov je 1010 Park Ave., New York 28, N. Y. Vsaka naša podružnica, oziroma tajništvo vsake naše podružnice jo je, kakor mislimo, prejel v primernem številu iztisov in jo bo prejemale tako,

dokler ne bo urejen imenik vsega našega članstva, nakar jo bo dobival vsak član na svoj dom. Ker je imeti ta "Bulletin" za našo publikacijo, se nadejamo, da se bodo tajništva naših podružnic ravnala po podružničnih pravilih ter jo razdeljevala dotlej med članstvo in druge ljudi.

Na koncu tedna, ki se je končal z dnem 11. septembra, smo poslali podružnicam te organizacije vsaki po nekaj iztisov revije "Yugoslavia" z dne 6. avgusta, da se razdelijo med članstvo in druge ljudi. Ker imamo tudi to za svojo publikacijo, smo uverjeni, da se je to tudi zgodilo.

Razdeljevanje naših publikacij je ena izmed najpomembnejših dolžnosti, ki jih pravila nalagajo našim podružnicam.

Naše gibanje

V dobi od 2. do 9. septembra se je prijavila temu uradu podružnica št. 91 SANS, Chisholm, Minn., nastala iz vseh tamšnjih slovenskih društev.

V istem času so prispevale sledeče podružnice: Štev. 6 SANS, Ely Minn., \$25.50; št. 8 SANS, West Newton, Pa., \$13.70; št. 10 SANS, Canton, O., \$65.50; št. 15 SANS, Springfield, Ill., \$7.80; št. 22 SANS, Midway, Pa., \$10; št. 24 SANS, Virden, Ill., \$3.21; št. 39 SANS, Cleveland, O., \$500.00; št. 65 SANS, Worcester, N. Y., \$53.00; št. 73 SANS, Herminie, Pa., \$50.00; št. 86 SANS, Elizabeth, N. J., \$3.25; št. 88 SANS, Brooklyn, N. Y., \$8.00.

Po Franku Pechniku iz Pueblo, Colo., sta darovala Frank Stark \$2.00 in John Zupancich \$1.00 tej organizaciji v podporo.

Shodi, seje, sestanki in prireditve

Osrednji odbor naših podružnic v Clevelandu se pripravlja na to, da priredi v kratkem velik javni shod našemu gibanju v prid.

Ustavi srbečico takoj

Braxton Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje,

"brivsko srbečico", mozolje in druge manjše motnje na koži. Braxton Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umazuje, lahko uporabljivo in ne potrebuje obvez. To je formula nekoga čičaskega lekarnarja z 20 letno izkušnjo. Pošijte en dolar, za navadni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvojne velikosti na BRAXTON CO. 322 So. Clark St., Dept. A, Chicago, Ill. in en lonček se vam bo poslal po poštne povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.

For High-Grade Insurance Service

See or Phone 2-8593

JOS. KLEPEC
YOUNG BUILDING
19 E. Jefferson Street,
JOLIET, ILL.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAK

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanju. — Mrvaška kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

UNITED NATIONS FACTS

FIRST JAP ATTACK
ON THE U.S. NAVY WAS NEARLY 4 YEARS BEFORE PEARL HARBOR WHEN THE U.S. PANAY WAS BOMBED IN CHINA ON THE YANGTZE RIVER, DECEMBER 12, 1937. REMEMBER!

LIN SEN
PRESIDENT OF CHINA HAS CALLED THE BEGINNING OF UNLAVEN "BROTHERHOOD"

TO CONTINUE TO FIGHT AGAINST THE JAP. 40 MILLION CHINESE HAVE TREKKED OVER 1000 MILES WESTWARD CARRYING WITH THEM 482 FACTORIES MORE THAN 100,000 TONS OF SALVAGED MACHINERY, BOOKS OF SCHOOLS, BANKS, PUBLISHING HOUSES!

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

Hotel je vtakniti nogo v streme, pa ga ni mogel najti, zato se je zvalil kar na trebuh na konja in je dirjal tako nekaj sežnjeval daleč, nazadnje pa se je vendar ustanovil v sedlu.

"Juhej!" je kričal, otepajoč z nogami in komolci.

Vse krdelo je obkolilo carjeviča in stopilo iz gozda.

Ko se je nazadnje pokazalo polje in so se v daljavi zalesketale strehe Aleksandrove Slobode, se je Prsten ustavil.

"Gosudar," je rekel in skočil s konja; "tu gre tvoja pot. Sloboda se že vidi. Ne spodobi se nam, da bi še dalje ostali pri tvoji carski milosti. Razen tega se tam na cesti dviga prah. Menda so vojaki. Odpusti gosudar, proti naši volji je dal Bog, da smo se srečali."

"Čakaj, dečko!" je rekel carjevič, ki se je po mišuli nevarnosti pričel vračati k svojemu prejšnjemu vedenju. "Čakaj, dečko! Povej mi najprej, kakšnega bojarjskega rodu pa si, da nosiš pozlačeno suknjo?"

"Gosudar!" je skromno odgovoril Prsten. "Tu nas je mnogo bojarjev brez imena, brez priimka, mnogo knezov brez rodu, brez pokolenja. Nosimo, kar nam Bog da."

"Ali pa tudi več," je strogo nadaljeval carjevič, "da postavljajo za take kneze, kot si ti, visoke odre na trgu in da nisi vreden svoje suknje? Če bi mi ne bil danes napravil usluge, bi naročil tistimle vojakom, naj vas vse povežejo in odpeljejo v Slobodo. A zaradi tvoje današnje usluge ti odpuščam tvoje prejšnje razbojništvo in izpregovorim tudi pri batjuški carju besedo zate, če se mu pokoriš."

"Zahvaljujem se ti za prijaznost, gosudar, lepo se ti zahvaljujem; samo da še ni moj čas, podvreči se carju. Težki so moji grehi pred Bogom, velika je moja krivda pred gosudarjem; težko bi mi odpustil batjuška car in če bi mi tudi odpustil, ne morem zapustiti tovarišev."

"Kaj?" se je začudil carjevič; "ti nočeš opustiti razbojništva, ko ti jaz sam obljubim priprošnje? Menda te ropanje po cestah bolje redi kot pošteno življenje?"

Prsten si je pogladil črno brado, se lokaivo zasmejal in pokazal dve vrsti lepih, belih zob, tako da je bilo njegovo zagorelo lice videti še temnejše.

"Gosudar!" je rekel: "ščuka je zato v morju, da karas ne dremlje. Nisem navažen niti vojaškega življenja niti trgovskega. Odpusti, gosudar! Tamle se bliža prah k nam. Čas se je umakniti. Riba išče, kje je najgloblje, mi pa, kje je najvarneje."

In Prsten je izginil v grmovju, vodeč konja za sabo. Razbojniksi so drug za drugim izginili med drevjem, carjevič pa je odjahal s Serebrjanim proti Slobodi. Kmalu sta se srečala z oddelkom jezdecev, ki ga je vodil Goris Godunov.

Kaj je delal car ves ta čas? Poslušajmo, kaj pripoveduje pesem in kako izraža narodno umevanje tiste dobe:

Čujte, kaj pravi car Ivan Grozni:

"Ah, vi ste tepci, knezi, bojarji.

Črne si halje nadenite,

da gremo v cerkev k jutranji maši

molit za dušo mojega sina."

In obstrmeli vsi so bojarji —

črne so halje brž si nadeli,

v cerkev šli s carjem v jutranji dobi

za carjeviča dušo pomoliti.

Pa pride Nikita Romanovič tudi,

naglo obleče si pisano suknjo,

pa carjeviča vodi za roko

in mu za vrati stati iveleva.

Čujte, kaj krične car Ivan Grozni:

"Nikita, vedi, da si lopov,

v oči me zbadaš s pestro obleko.

Padla je zvezda z visokega neba,

sveča voščena je ugasnila,

ni ga več sina, ni carjeviča."

Čujte, kaj pravi bojar Nikita:

"Ah, zaslepljen si, car, pravoslavni.

Kaj bi za njega dušo molili,

Boga hvalimo, da nam živi še."

In carjeviča prime za roko,

za belo roko, v cerkev ga vodi.

Čujte, kaj pravi car Ivan Grozni:

"Nikita, čuj me, zvesti služabnik,

reci mi, s čim naj tebe obdarim,

hočeš pol ruske moje države

ali pa zlata, kolikor hočeš?"

Čujte, kaj Nikita reče zdaj carju:

"Nočem države pol, gosudar moj,

nočem ni zlata, daj mi Maljuto,

da ga popeljem k Nečisti luži."

Čujte, kaj krične car Ivan Grozni:

"Dajem ga tebi, lopova zlega,

lahko storiš ž njim, kar ti drago!"

Tako to pripoveduje pesem; v resnici pa temu ni bilo tako. Letopisci nam kažejo Maljuto v časti pri Ivanu Vasiljeviču še dolgo po letu 1565. Mnogo ljubljencev je postalo žrtev carskega sumničja v raznih dobah. Ni že bilo več Basmanovih, niti Grjaznega, niti Vjazemskega, Maljuta pa niti enkrat ni okusil nemilosti. Po prerokovanju stare Onufrejne ni doživel kazni na tem svetu, marveč je umrl častne smrti. V grobnici samostana svetega Josipa Volockega, kjer je pokopano njegovo telo, je zapisano, da je bil ubit v bitki pod Pajdo.

Kako se je Maljuta opravičil zaradi svojega obrekovanja, ne vemo.

Mogoče, da je Ivan, ko se mu je bila pomirila razburjena duša, prestopek svoje ga ljubljence pripisal prevarani gorečnosti; mogoče, da se sploh ni popolnoma iznebil sumničja nasproti carjeviču. Naj bo temu kakorkoli, Skuratov ni izgubil carjevega zaupanja, marveč mu je bil od tega časa še dražji. Doslej je sovražila Maljuto vsa Rusija, odselej pa ga je sovražil tudi carjevič. Ivan je bil odselej Maljuto edina opora. Splošna zavist je bila carju porok za njegovo zvestobo. Tudi migljaj glede Basmanova ni bil brez posledic. V Ivanovem srcu je ostala kal sumnje; in čeprav ni takoj pognala korenin, je vendar znatno ohladila njegovo naklonjenost napram Kravčemu, (Kravčej, višji dvorni maršal in višji dvorni točaj starih ruskih carjev. — Op. prel.) kajti car nikdar ni odpustil tistemu, ki se ga je kdaj bal, četudi bi pozneje sam priznal, da je bil njegov strah nepotreben.

15. Poljubov obred.

Čas je, da se vrnemo k Morozovu. Helenina zadrega pred Serebrjanim ni ušla bistremu očesu bojarjevemu. Od kraja si je sicer mislil, da je bilo srečanje z Vjazemskim temu vzrok, potem pa se mu je zbudila nova sumnja v duši.

Ko se je od kneza poslovil in ga spremil v vežo, se je Morozov vrnil v sobo. Njegove povešene obrvi so bile grozno naježene, globoke gube so mu razrivale čelo; oblivala ga je vročina in dušilo ga je.

"Helena zdaj spi," je pomislil; "ne bo me čakala. Izprehodim se po vrtu, morda si ohladim glavo."

Morozov je odšel na vrt; bilo je temno. Ko se je približal ograji, je opazil belo obleko. Začel je pazljivo gledati.

Začul je zaljubljene besede. Starec je obstal. Spoznal je glas svoje žene. Za ograjo se je na zvezdnatem nebu črtala nejasna postava jezdeca. Neznane se je nagnil k Heleni in ji nekaj govoril. Morozov je pridržal sapo, toda potegnil je veter in je stresel vrhove dreves, da so zaglušili besede in glas neznanca. Kdo je bil neznanec? Morda se je posrečilo Vjazemskemu, da si je z vztrajnostjo naklonil Helenino srce? Zagonetno žensko srce! Danes mu je všeč to, kar je včeraj vzbujalo njegovo mržnjo. Ali pa se ni morda Serebrjani dogovoril za sestanek z njegovo ženo?

(Dalje prih.)

PO ŠEST IN POL DNEVNIH BOJIH POLOŽAJ BOLJŠI

(Nadaljevanje s 1. strani)

se je najbolj krvavi boj in prve dni je vse gledalo, da ameriške čete ne bodo mogle vzdržati. Boj je trajal šest in pol dni. Letalstvo je uspešno podpiralo ameriške čete, tako tudi bojne ladje in končno so Nemci, ki so parkirali prodrl nazaj skoro do obrežja, le morali popustiti in se umakniti nazaj v gore.

Prva faza bojev je končana v dobro zaveznikov. Med tem so zavezniki izkrcavali neprestano ojačenja in danes se upa, da imajo zavezniki skoro isto številno silo, kakor Nemci. Najboljši nemški tanki in najboljše nemško orožje, ki ga imajo ni uspelo proti Amerikancem in njihovemu orožju. Vse zgloda, da postojanke pri Salerno bodo ostale v ameriških rokah. Med tem pa se bliža od juga že od vzhodnega obrežja ob Jadransko angleška osma armada, ki prihaja preko celine od Bari in se nahaja le še nekako 50 milj od Salerno. Ko se približa ta, bodo za Nemce nastale v okolici dve fronte in nemški pritisk pri Salerno bo olajšan.

Zgube so najhujše pri Salerno visoke. Toda ameriške čete so izkazale, da jim junaštva in vstrajnosti ne manjka, pa da imajo tudi izborna orožje proti sovražniku.

Druge vesti iz Italije so manjše važnosti. Glede Vatikana se ugotavlja, da je popolnoma pod nemško kontrolo. Okrog in okrog stražijo nemške čete. Vatikanska radio je pod stalno nemško stražo in ne sme oddajati ničesar kar nemške oblasti ne dovolijo. S tem so Nemci odrezali od Vatikana vsak stik s zunanjim svetom.

— New York, N. Y. — Eksperti za olje in gazolin napovedujejo za povojno dobo boljše gazolin, s katerim se bo napravilo pri vožnji mnogo več mil, nego s sedanjim. Napovedujejo celo 70 milj na galon.

DOGODKI

iz slovenskih naselbin

Dve pismi iz Slovenije

Cleveland, O. — John Zakrajšek, 7004 Hecker Ave. je prejel potom Rdečega križa iz domovine pismo od svoje soproge Mihelce ter pozdrave od hčerke Teje in sinčka Ivana. Pišejo mu, da so zdravi in da žive v vasi sv. Križ pri Kostanjevici.

Frank Banič, 1132 E. 63. St. je tudi prejel potom Rdečega križa pismo od svoje hčere Karoline iz sv. Križa pri Kostanjevici. Edini sin Frank je umrl, drugi pa da so zdravi, pravijo. Frank Banič je doma iz Sutne pri sv. Križu.

Večna zima

Joliet, Ill. — Raphael Gersich je prišel na počitnice iz Alaske, kjer biva že blizu tri leta. Pravi, da je tam zmeraj zima, kljub temu pa je dobro, doma je pa najboljše. Tudi pozdravlja vse znance in prijatelje. — John Kramarich, zastopnik.

PRODAM

hišo z dvema stanovanji, v prvem nadstropju je 5, v drugem 6 sob; centralna kurjava. Cena \$6,600. Tudi zidan "cottage", ki ima 6 sob in centralno kurjavo. Nahaja se na 2700 So. Lawndale Ave. Cena \$6,000. Za nadaljna pojasnila vprašajte pri Antonu Jordan, 2417 So. Lawndale Ave., II. nadstropje, spredaj, Chicago, Ill.

ALI GRESTE VI V KALIFORNIJO?

Avtomobilska transportacija na razpolago. Vozite se kakor v svojem. Vzemite seboj družino. Najnovejšega tipa avtomobil. Za informacije kličite Mansfield 3700, ali pa pišite na: California Car Co., 4715 Madison Street, Chicago, Ill.

Najboljšo Garancijo Zavarovalne Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 50. leto. Članstvo: 38,400 Premoženje: \$5,100,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127,24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštenu in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtne, razne poškode, operacije, proti boleznim in osemglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema mlake in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporna organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPJU 351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 166, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO
Društvo zbora vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7:30. Ako še niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišite dokler niste še prestari.
V društvu se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 60. leta. V mladinski oddelki pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.
Predsednik John Pezdirc, 14904 Pepper Avenue, Tajnik Joseph Ferra, 444 E. 152nd St., Cleveland, Ohio. Zavarovalni: Dr. Skur, dr. Ferra, dr. Stasny in dr. Opalnar.

J. M. Trunk

Če je nekaj pisano ali govoreno tja v dan, imenujem jaz to kikenkoken, čirčari, mevmev. Nemeč pravi taki robi — Schwefel. Nemški izraz je značilen. Kaj so možgani? Večinoma žveplo (Schwefel), dosti vode, nekaj beljakovine, razne soli... snovi pač so. Z možgani mislimo. Sure, sure, Mike. Paderewski je igral svojgo divno muziko na najboljši piano. Prave misli morejo priti le iz možganov, ki so v redu, in če bi se meni možgani zmešali, bi lahko prišlo do misli, ki konča s štrikom ali revolverjem brez nazivov. Možgani mislijo, well, nimam ničesar zoper tak izraz, ako ga pravilno umemo. Ali mislijo le možgani? Tu je point. Kdo bi potem mislil? Žveplo, voda, soli... snov, ker vse to so možgani! Snov bi — mislila! Nemci pravijo: Schwefel, kar je značilno.

Ivan Molek se je vrgel na možgane pri demokraciji, precej potrje, se mi zdi, ker Amerikanci bi bili na prvem mestu, pa ima, pravi, povprečen Amerikanec možgane le kakega 15 letnega fanta, ne vsi se ve. Razvijajo se možgani, pravi, kar je na sebi pravilno, in razvili so se šele do te mere. Kako dolgo se že razvijajo? Neki trdijo, da že milijone let. Bo — Schwefel, morda kakih 15 tisoč let se razvijajo, ako pravilno umete. Tudi to bi bila dolga doba, če je prišlo pri najboljših šele do 15 letnega fanta. Še jaz bi malo pojmalral. Ampak le možgani bi mislili, in če se bodo ti razvili, bo demokracija, rajsko bo. He... he... le možgani, le snov... od dobre snovi da bi prišle dobre misli? He... he.

Ko so položili kralja Tut-ankamena v grob, so mu dali razno robo v grob, saj je bil kralj. Po pet tisoč letih so grob odprli, in kralj je imel pri sebi tako robo, da je danes noben Amerikanec, ki bi imel že stoprocentno razvite možgane ne more narediti! Tedaj že tako razvite možgane, in zdaj taka mizerija pri najboljših možganih! Kaj se razvija? Ali mislijo možgani, ali misli človek z možgani? Se nekaj zagonetk, ki niso zagonetke, če kdo ne govori le — Schwefel.

Homar je živel pred tri tisoč leti. Spesnil je Iljado, in to je taka možganska roba, da Homera do danes še nihče ni dosegel.

Aristotel je živel pet sto let pred Kristom. Filozofiral je, in tu je treba razvitih možganov. Naš dr. Veber je to podal v svoji knjigi, težka roba sicer, jaz sem prestavil in nekaj razposlal. Pa vidim, da skoroda še ni tako razvitih možganov, da bi Aristotela kapirali!

Tam na Gvadalkanalu se je dogodilo te dni: h katoliškemu vojnomu kaplanu pride ameriški stotnik in pravi: "Father, nisem se nikoli brigal za katoličanstvo, niti dosti ne za vero sploh. Vidim pa, kaj so storili katoliški misijonarji pri teh divjaki. Tu je dvajsetak, dajte za katoliške misijone!" Kakšni coprniki so ti misijonarji, da so tem divjakom tako — razvili možgane??

Se vidim te dni. Pred 35 leti še bi se bilo dogodilo na otoku New Britain, da bi se bili divjaki do ušes rezali, ko bi bila kaka nezdoda belca privedla na obrežje. "Danes bo pa prata", bi se rezali divjaki, ampak belec bi ne jedel prate, on bi bil prata za divjake. Danes so tam Amerikanci, pa ni strahu radi kake prate, narobe, ti divjaki so pravi gentlemeni, prvi divjaki pa so Japonci, in Japonci so imeli že davno in imajo danes skoroda najbolj razvi-

te možgane. Puzzling! In le razvitih možganov da bi bilo treba??

In šele pred 35 leti so začeli, ne vem, katoliški ali protestantovski misijonarji, razvijati tem ljudozrcem možgane, da so postali gentlemeni. Nekaj drugega so misijonarji divjakom razvili, ne le možganov, ker možgani so bili vedno isti, in če gre le za možgane, ne za dušo, ki se poslužuje možganov, kakor Paderewski piana, je celo hudo hudo, kakor se vidi pri Japoncih in pri Hitleru in Mussoliniju, in morda tudi v Rusiji, ako so tam pocetlali iz možganov — dušo.

Ali imete dosti razvite možgane, da morete kapirati?

V Clevelandu je zašumelo. Menda bo fait, če že ni, ker je še vse premalo te robe. Zašumelo je radi neke podpore za partizane, in to cika na Stalina in njegovo kramo, in ta krama je komunizem. Amerika le bo govorila, trdijo, ker Amerika ne mara Stalinove krame. Pomizurknil so tam v Clevelandu proti partizanom radi neke pomoči in to cika, trdijo drugi, na Stalina, in če bi prišel Stalin, za Ameriko ne bo prostora, in taki, ki vidijo v partizanih samega — bogseganassvaruj — Stalina, se prijemajo za vratove, ker te bo Stalin porezal. Vidim zapisano, še ne tiskano, jutri utegne bti tudi tiskano: "Če pride Stalin (nekako v Ljubljano), je najbolje, da se pripravimo na smrt". Ker pa vratu nihče rad ne pusti, bo fait v domači hiši. Tako kaže vreme danes doma.

Stalin je pa kosmatinec tudi za Washington. V Quebec ga ni bilo, ko je bilo veliko posvetovanje. Kaj možakar le namerava? Pomirjujejo, da je šlo proti Japoncem in Rusi in Japonci se le malo izpod cela gledajo, fajta pa noben ne mara. Dober razlog. Pa je šlo tudi za Evropo. Litvinov je odšel. Pravijo, da nič ni na tem, pa trdijo, da je nekaj na tem. Nekje imajo nos lovskega psa. Tu pravijo nekako, da je vsaj glede Balkana, in tu bi bili Slovenci zainteresirani, celo nekaj panslavistične robe, in če pride na Balkan Amerika in Anglija, bo Moskva morala ostati doma. Ali bo hotela?

DR. H. M. LANCASTER
Dentist
2159 West Cermak Rd.
Telefon Canal 3817
(ogel Leavitt St.)
CHICAGO, ILL.

DR. H. M. LANCASTER
Dentist

2159 West Cermak Rd.
Telefon Canal 3817
(ogel Leavitt St.)
CHICAGO, ILL.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagu. —

DR. JOHN J. SMETANA
Prezleduje oči in predprijanje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.